

RAIVA AJA

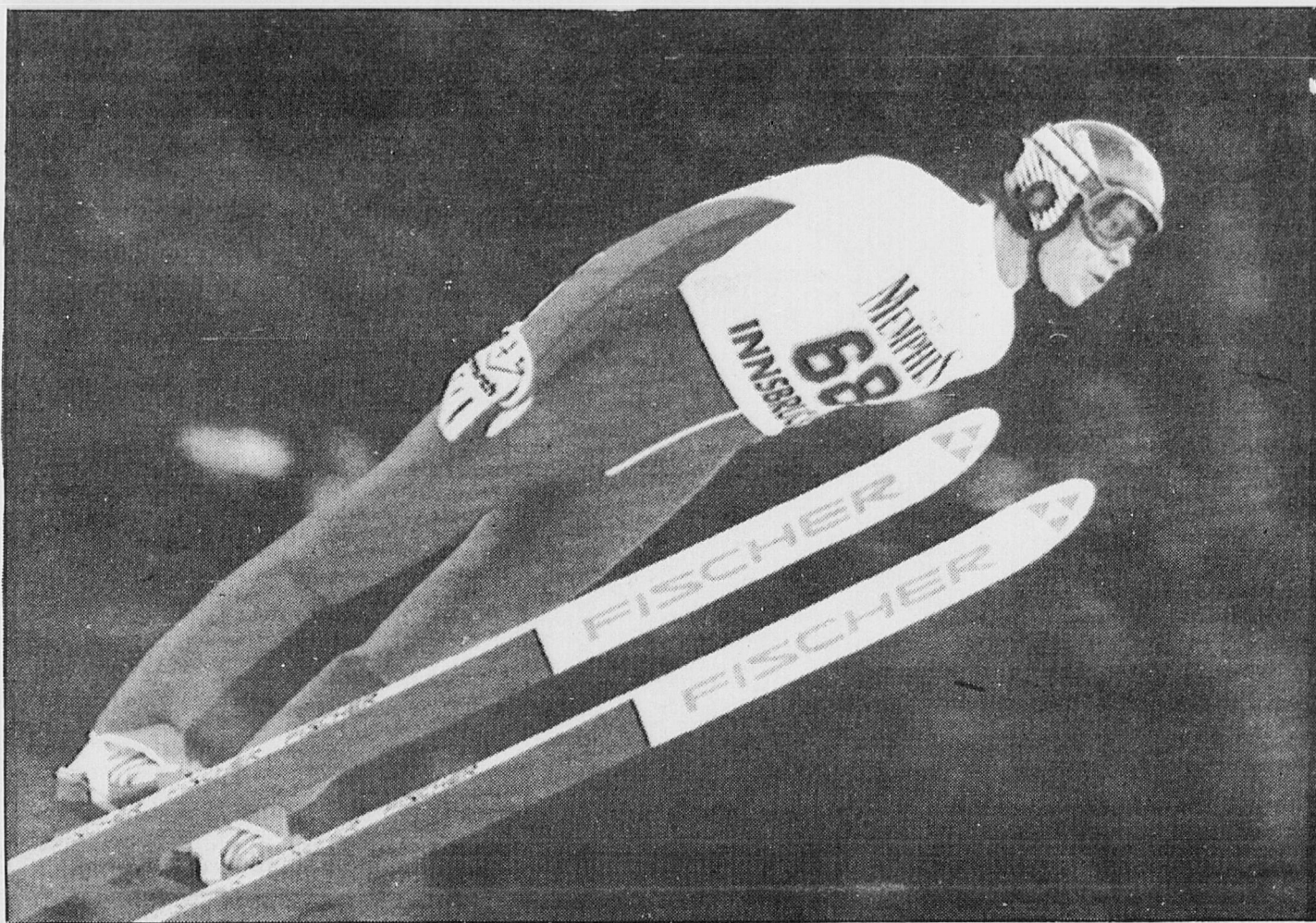
(THE PIONEER)

Keskiviikkona, tammik. 16 - Wed. Jan. 16, 1991

FINNISH AMERICAN WEEKLY

87 vuosikerta Vol. LXXXVII No. 3

45 cents

Ari-Pekka Nikkola nousi äskettäisellä mäki viikolla loppua kohden ja sijoittui parhaana suomalaisena yhteispisteissä kuudenneksi. Viimeinen osakilpailu Bischofshofenissa toi puijolaistalle kolmannen sijan. Innsbruckissa tuli voitto.

Nikkola kolmas mäki viikon päätöskisassa

Saksan Jens Weissflog varmisti itselleen kolmannen Keski-Euroopan mäki viikon voiton hyppäämällä Bischofshofenin päätösosakilpailussa kymmenenneksi. Bissenin ykkönen oli viikolla kokonaispisteissä toiseksi sijoittunut Itävallan Andreas Felder. Suomalaisista venytti taas parhaiten Ari-Pekka Nikkola, joka nousi Itävallan Ernest Vettoriin jälkeen kolmanneksi.

Suomalaisista vain Ari-Pekka Nikkola onnistui molemmissa hypyissään (109-108,5 m). Ensimmäisen kierroksen jälkeen yhdeksäntenä ja yhdenätoista olleet Vesa Hakala ja Raimo Ylipulli sen sijaan jäivät toisella kierroksella alle 100 metrin hyppyihin ja putosivat tulosleuttelossa 22. ja 28. sijalle.

Jari Puikkonen ja Anssi Nieminen karsiutuivat toiselta hypykiekkokierrokselta.

Suomi lopettaisi ydinkokeet

Suomi kannattaa kaikkien ydinkokeiden lopettamista sekä turvallisuus- että ympäristösyistä. Suomen kanta tuotiin esiin osittaisen ydinkokeieltosopimuksen muutokseksessa viime viikon tiistaina New Yorkissa. Suomen puheenvuoron esitti neuvotelevala virkamies Jan Groop.

Puheenvuorossa muistutettiin, että täydellisellä ydinkielolla heikennettäisiin ydinaseiden kehittämistä ja estetäisiin niiden leviämistä uusiin maihin.

Ydinkokeet ilmakehässä, avaruudessa ja veden alla kieltävä osittainen ydinkokeieltosopimus allekirjoitettiin vuonna 1963 Moskovassa. Sen on allekirjoittanut 118 valtiota. Ydinasevaltioista Neuvostoliitto, Englanti ja Yhdysvallat on allekirjoittanut sen. Ranska ja Kiina ovat sopimuksen ulkopuolella.

Lohja osakkaana 45 prosentilla

Finlux yhdistettiin USA:n Planariin

sen litteen täysväri näytön kehittämisestä, hän arvioi.

Lohjan aiemmin omistama litteitä näyttöjä valmistava Finlux siirtyi vuoden alusta amerikkalaisen Planarin omistukseen. Planar Systemsillä ja sen itsenäisenä tytäryhtiönä toimivalla Planar International Osakeyhtiöllä eli entisellä Finluxilla on hallussaan noin 60 prosenttia litteiden elektroluminenssinäyttöjen maailmanmarkkinoista.

- Toimintojen yhdistämistä koskevat järjestelyt ovat edenneet täysin aikataulun ja suunnitelmien mukaisesti, kertoi Lohjan elektroniikkateollisuuden johtaja Antti Piip-

po vuoden ensimmäisellä viikolla. Lohja eli tuleva Metrakonserni on Planarin vähemmistöosakas 45 prosentin osuudella.

Loput osakkeista jakautuvat Planarin alkuperäisten omistajien kesken. Näistä huomattavimmat ovat elektroniikkayhtiö Tektronix, vakuutusyhtiö State Farm Insurance sekä sijoittajaryhmät GECC ja Hilman.

Käytännössä yhteistyötä on Piipon mukaan tehty jo usean kuukauden ajan kesällä tehdyn sopimuksen mukaan. Kahden elektroluminenssin uranuurtajan tutkimus- ja kehitystyön yhdistäminen vauhdittaa huomattavasti lopullisen tavoitteen eli suurikoko-

Yhteisyritys maailman suurin

Toimintojen yhdistämisestä huolimatta litteät näytöt markkinoidaan edelleen sekä Finluxin että Planarin nimillä. Suomessa toimiva yhtiö vastaa Euroopan ja Kaukoidän markkinoinnista ja amerikkalaisyhtiö Yhdysvaltojen ja Kanadan myynnistä.

- Tällä hetkellä Planarin osuus elektroluminenssinäyttöjen markkinoista on yli 30 ja Finluxin lähes 30 prosenttia. Yhteinen yritys on siten jo liikkeelle lähtiessään näiden näyttöjen toimittajana maailman suurin, sanoo Piippo.

This week in pages 8-10

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

- Finnish poetry at UN
- Ethnic press exhibit at Philadelphia's Balch Institute
- Travel Suggestions from the Finnish Tourist Board

Sisäsivuilla:

- Säveltäjä Charles Wuorinen lähikuvassa sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Sota vai ei?

Tuohon kysymykseen eivät tänä päivänä voi vastata ketkään muut kuin presidentti Bush ja Irakin presidentti Saddam Hussein.

Tätä lukiessanne tuo päätös on jo saatettu tehdä.

Tänään tiistaina, tammikuun 15. päivänä tätä kirjoittaessamme uskallamme vain arvailla ja - ennen kaikkea toivoa, että presidentti Bush uskaltaa sittenkin antaa järkensä eikä miehisen mahtinsa tehdä päätöksen eikä hyökkää Kuwaitin miehittäneitä irakilaisia sotajoukkoja vastaan.

Presidentti Bushilla saattaa olla monia päteviä syitä karkottaa Hussein sotajoukkoineen Kuwaitista. Mutta hänen tulee tehdä se sotilasvoimilla.

Sodan seuraukset ovat pahempaakin pahemmat. Asiantuntijoiden ennusteiden mukaan kymmenet tuhannet amerikkalaisotilaat tulevat sodan syttyessä menettämään henkensä jo parin ensimmäisen taistelupäivän aikana. Ja tähän presidentti Bushilla ei ole varaa.

Määräaika on ummessa. Mutta se ei suinkaan tarkoita, etteikö presidentti Bushilla olisi varaa ja velvollisuuskin odottaa vielä viikko ja toinenkin tarpeen niin vaatiessa.

Taloudellisten pakotteiden ja diplomaattisten neuvottelujen jatkaminen viikosta ja kuukaudesta toiseen on ainoa oikea ratkaisu Persianlahden kriisissä.

KANSAKUNTAIN KOHTALOT.

Kansakunnat, samoi kuin yksilöt, ovat itse syyvät kohtaloihinsa; ja osoittaa heikkoutta, jos työnnetään syy oikealle tai vasemmalle, atthomatta etsiä sitä omasta povesta.

J.V. Snellman

EREHTYVÄ NUORUUS

Nuorisolla on oikeus kaikkeen, myös oikeus erehtyä; sen sanominen silloin tällöin nuorisolle, silti lakkaa-matta luottamasta nuorisoon, on vanhempien oikeus ja velvollisuus.

Camille Mauclair

Charles Wuorinen

Säveltäjä Charles Wuorinen - musiikin käsityöläinen

Amerikkalainen säveltäjä **Charles Wuorinen** (s. 1938) on peittelemättä sitä mieltä, että nykyinen musiikkiyleisö on vieläkin musiikillisesti "lukutaidotonta". Sitä on vaikea miellyttää, eikä se hänen mielestään ole tarkoituksaan: aikuisväestön asenteita on vaikea muuttaa.

Säveltäjälle tämän ei kuitenkaan pitäisi merkitä nykyisyyden kieltämistä ja selän kääntämistä ihmisille, yleisölle. "Se ei ole hyvä lähtökohta sävellystyölle", hän sanoo.

Monelle säveltäjälle myös asemien pitäminen on tullut pääasiaksi. Syntyy pysyviä apurahasäveltäjiä.

Wuorinen on amerikkalainen, jonka suonissa virtaa isän puolelta suomalaista ja äidin puolelta tilkkanen ruotsalaista verta. Hän on vierailut taannoin Suomessakin, koska on ollut melko vapaa liikkumaan työnsä vuoksi.

Hän on *Composer-in Residence* eli työskentelee säveltäjänä San Franciscon orkesterin yhteydessä.

Lahjakuus löytää aina ymmärtäjänsä

Kun Koussevitsky aikoinaan johti New Yorkin Filharmonikkoja, hän kirjaimellisesti esitteli yleisölle esittämäänsä musiikkia.

Uuden musiikin vastaanottamisen kitkaa voisi Wuorisen mukaan vähentää suorilla yleisökontakteilla. Mutta tarjotun tavarat tulee olla aitoja.

jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Tammik. 23 p., Eini, Eine, Enni

Tammik. 24 p., Senja

Tammik. 25 p., Paavo, Pauli Paavalai

Tammik. 26 p., Raino, Raine

Tammik. 27 p., Viljo

Tammik. 28 p., Kaarlo, Kalle Kaarle, Mies

Tammik. 29 p., Valtteri

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE: (508) 343-3822
FAX: (508) 345-1007

SUBSCRIPTION RATES:
USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1991: **Yhteensä \$95.00**

Andrew (Antti) H. Linnan syntymän 100-vuotispäivän (tammik. 15) kunniaksi
Sirkka & Eugene Höglund, Ashburnham, MA ... \$25.00

Esta & Arvo Arjanen, Fitchburg, MA \$20.00

Kiitos lahjoittajille!

"Olen huolissani siitä, että tavalliset ihmiset eivät halua tai ymmärrä tukea ja nauttia siitä musiikista, jota tuotamme. Toisaalta olen vakuuttunut siitä, että lahjakkuus löytyy aina tiensä kuulijoiden luokse."

Milton Babbittin tyyliin sarjallisesti orientoitunut Wuorinen muuntautui tuolloin käyttämäänsä uutta mediaa. Tosin hän oli tunnetumpi muun kuin elektronisen musiikin säveltäjänä ja esiintyi myös usein itse sekä pianistina että orkesterin edessä.

Wuorisen teos *Times's Encomium* (1968-69) toi hänelle 1970 Pulitzer-palkinnon: ensimmäinen kerta, jolloin yksinomaan nauhan muodossa oleva teos palkittiin näin.

Uuden virtuoositeetin edustaja

Vaikka Wuorinen säveltäjänä on taipuvainen kirjoittamaan "hyvin yksityiskohtaisesti strukturoituja musiikillisia tapahtumia sekä aivan pienessä että myös suuressa mittakaavassa" hän siltikin uskoi siihen, että "koska yksityiskohtaisinkin partituuri edustaa edelleenkin vain joukkoa yleistyksiä, pitäisi aina olla mahdollista uudelleentulkitä sävellyksiä".

Amerikkalaisessa musiikissa Wuorinen on 1960- ja 1970-lukujen töidensä perusteella luokiteltu "uuden virtuoositeetin" edustajaksi. Yliuimainen enemmistö hänen sävellyksistään on tehty perinteistä koneistoa varten; esimerkiksi *Pianovariaatiot* (1964), monet kamarimusiikilliset teokset ja musiikkiteatterin piiriin kuuluvat *The Politics of Harmony* (1966-67). Näissä säveltäjän ilmaisu on voimakkaan ekspressiivistä ja teosten tulkinta edellyttää mitä suurinta virtuoosisuutta.

Wuorisesta, hänen teoksistaan ja vastaanotostaan on Yhdysvalloissa valmisteilla myös kirja, jota laatii **Richard Burbank** Illinoisin yliopistosta.

Kohti oman tyylin tunnistamista

Ulkonäöltään Wuorinen muistuttaa vaikkapa hollantilaisista urkuri-cembalistiä **Ton Koopmania**. Parran ja harventuneen tukan välimaila tuikkii silmälasien takana valpas ja älykäs silmäpari. Jotakin seesteisen rauhallista huokuu Wuorisen persoonasta: ehkäpä itsetuntemusta, oman tyylin ja identiteetin löytämisestä, tradition tajua.

Minkälainen säveltäjä olet?

"Jos puhutaan siitä, mikä on nykyajan taitelija, tai mitä ovat korkeat taiteelliset arvot, en löydä niille sopivaa määritelmää. Mielestäni olen tavallinen musikiin käsityöläinen ja pidän sellaisena olemisesta. Määrittelen konventioni itse. Olen viimeisen 10-12 vuoden aikana uudelleen kiinnostunut ja löytänyt dia-toniikan sarjallisen vaiheen

jälkeen. Minulle tämä ei ole pakoa, vaan etsimistä ja oman tyylin tunnistamista."

Mikä on suhteenne traditiioon?

"Jokaisen on omakohtaisesti ratkaistava tämä kysymys. Yhdistyminen traditiioon tulee kunkin löytää omalla tavallaan, eikä vain puheen tasolla, vaan käyttännön sävellystyössä. Tavoittelen sävellyksissäni sujuvuutta tai soljuvuutta. Olemme nyt ehkä noin 80-90 vuotta kestäneen kaoottisen ja rikkinaisen siirtymäkauden ehtopuolella. Tämä tuntemus on jossain määrin 'epämiellyttävä' luovalle ihmisel-

le."

Mitä tarkoittatte sanalla epämiellyttävä?

"Otanpa pari esimerkkiä. Olemme tuon edellä sanotun murrosajan perillisiä, murroksen, joka ajoittuu 1910-1920-luvuille. Suorastaan mielestömänä pidän esimerkiksi sellaisia musiikillisia ideaaleja, joiden mukaan teosten tulisi alati olla uusia, jatkuvasti muuttuvia ns. ennen kuulumattomia, jotta niillä olisi taiteellista arvoa."

"Yhtä omituinen on se ajatus, että kaikki uusi sinänsä on hyvää. Toisin sanoen pelkkä uutuus riittäisi. Jotkut ovat

olleet tässä suhteessa mielletymyteen asti 'tuotteliaita' yrittäessään viedä ns. yksilöllisyyttään äärettömyyten asti."

"Minusta kyse on omien taidekäsitteistämme vakavasta harhasta."

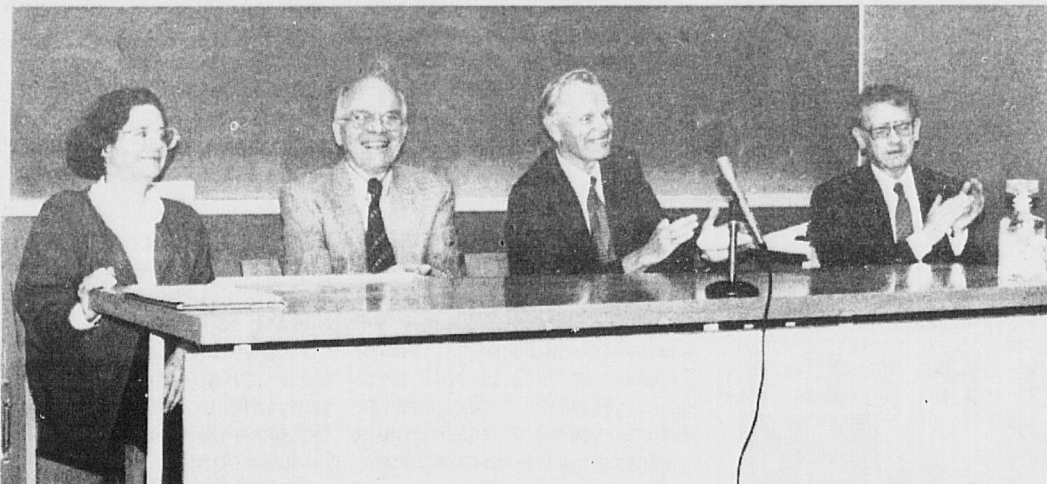
Mitä seurauksia näette tästä kehityssuunnasta?

"Mielestäni tällainen sisään-päin kulkeminen on synnyttänyt paljon musiikkia, jolla ei ole yleisöä eli kuulijoita. On myös toinen kehityssuunta: vakavan musiikin tekijöille on syntynyt vaikeuksia itsensä tajuamisessa. On siis identiteettiongelmia. Monelle sä-

veltäjälle päähuolenaiheeksi on tullut se, että luo oman privaatin territorion. En vastusta yksilöllisyyttä sinänsä. Olen vain opetustyössäni havainnut sen ikävän asian, että monet oppilaat ovat inhottavan opportunistisia tyyliä tavoitteissaan: valtion rahaa on USA:ssakin tarjolla säveltäjille. Haistellaan sopivia tuulia."

Ei ihan vieras ajatus Suomessakaan, huomautan Wuoriselle.

Seppo Saari
(HS)

Paneelin osanottajat: Ellen Valle, John O. Virtanen, Richard Impola ja George C. Schofield.

Suomalainen kirjallisuus Pohjois-Amerikan markkinoilla

Turun Kirjamesujen yhteydessä järjestettiin yliopistolla symposiumi "The First Symposium on Finnish Literature in North America: Why Not For Export?". Järjestäjinä toimivat Turun yliopiston kotimaisen kirjallisuuden ja kulttuurihistorian oppiaineet yhteistyössä The Finnish North American Literature Society:n kanssa.

Symposiumissa professori George C. Schofield (Yalen yliopisto) esitelmöi aiheesta "Reception of Finnish Literature in North America: A Sad Story". Hän käsittelee ongelmia, joita suomalaisilla on ollut kaunokirjallisuutensa eteenpäin viemisessä Yhdysvalloissa. Ongelmallisia ovat aihepiirit ja kääntämisvaikeudet. Suomalainen kirja ei myöskään pääse kovin helposti amerikkalaisten kustantajien tietoisuuteen.

Schofield suhtautuu suomalaisen kaunokirjallisuuden tulevaisuuteen Yhdysvalloissa melko pessimistisesti. Schofield epäilee, että suomalaisen kirjallisuuden perimmäistä luonnetta ei ole ehkä ymmärretty.

Tuntemattoman sotilaan käännöksessä suomesta englanniksi esimerkiksi olennainen murre häviää ja muuttaa kirjan luonteen, toista maailmansotaa ei myöskään koeta mitenkään ainutlaatuisena amerikkalaisten keskuudessa.

Professori Richard Impola (New Yorkin yliopisto) esitti oman näkemyksensä suomalaisen kertovan proosan luon-

teesta. Hän pitää suomalaista kaunokirjallisuutta hyvinkin omalaatuksena ja kiintoisana. Hänen mukaansa esimerkiksi työn kuvaaminen on suomalaisessa kirjallisuudessa erilaista kuin muilla; työtä käsitellään ihmisen kautta, muilla työnteko esineellistyy. Impola näkee suomalaisen kirjallisuuden tulevaisuuden sangen positiivisessa valossa.

Ellen Valle Turun yliopiston kääntäjäkoulutuslaitoksesta esitelmöi kielenkääntäjien ongelmista sekä alkuperäisen tekstin ja käännöksen välisestä suhteesta. Hänen mukaansa pääperiaatteena on, ettei tekstiä orjallisesti käännettä, mutta lopputuloksen on oltava hyvää englantia. Tällöin on olemassa edellytykset suomalaisen kirjallisuuden menestymiselle Yhdysvalloissa.

Paneelikeskustelu suomalaisen kirjallisuuden ongelmista Yhdysvalloissa

Symposiumin päätteeksi järjestettiin professori Keijo Virtasen johdolla paneelikeskustelu, jossa symposiumin esitelmöijät ja yleisö keskustelivat suomalaisen kirjallisuuden mahdollisuuksista menestyä Yhdysvalloissa. Paneelissa pohdittiin, miten sitä saataisiin käännettyä ja kuinka kustannus, jakelu ja markkinointi tulisi hoitaa. Richard Impolan mukaan seuraava laajempi kirjallisuuden edustajien kansainvälinen symposiumi pyritään järjestämään v. 1992. Pääongelmana on,

kuinka tehdä julkaisut kiinnostaviksi ja myyviksi Yhdysvalloissa. Impolan mukaan pelätään julkaista sellaista, mikä ei ehkä myy. Etnisistä julkaisuista ei olla kiinnostuneita suurten kustantajien keskuudessa. University Press-kustantajien taholta 60 prosenttia kirjallisista tuotteista palautetaan, 40 prosenttia menee painettaviksi. Impola kehottaa suomalaisia kustantajia panostamaan enemmän suomalaisen kirjallisuuden ulkomaille viemiseen, markkinointi voitaisiin järjestää Suomesta käsin. Ammatillisissa konferensseissa kirjailijat ja kääntäjät tapaavat toimittajia ja kustantajia, ja esimerkiksi kääntäjien olisi itse otettava yhteyttä kustantajiin. Tässä toimii apuna mm. Finnish Literature Information Center.

Yliopistokustantajat kiinnostuneita suomalaisista julkaisuista

Yhdysvalloissa University Press-kustantajat ovat julkaisseet suomalaisia kirjoja. Yliopistot, joissa on Skandinavian laitos ovat olleet kiinnostuneita julkaisuista. Esimerkiksi Minnesotan yliopisto on tuottanut historiallisen kaunokirjallisuuden käännöksiä. Suomalaisen kääntäjien kannattaisikin pitää yhteyttä Press-kustantajiin.

Impolan mukaan käännöksestä olisi saatava irti "tunne", tapa, jolla suomalaiset kirjoittavat. Jos tämä onnistuisi, ei kustantajien tarvitsisi enää huolehtia, että teksti olisi liian etnistä tai eristäytynyttä. Schofield on kuitenkin pessimistisempi. Hänen mielestään olisi otettava huomioon universaalinen konteksti ja yhdysvaltalaisen kustantajien kriittisyys. Suomalaisen kirjallisuuden ymmärtäminen on näissä piireissä vaikeata vaikka sitä akateemisessa maailmassa kunnioitetaan. Vallen mielestä kääntäjien on oltava realistisia. Suomi on kirjallisuuden alalla marginaalimaa, ensisijaista olisi tehdä suomalaista kirjallisuutta tunnetuksi. Tällä hetkellä Yhdysvalloissa suomalainen kirjallisuus menestyy lähinnä vain akateemisilla markkinoilla.

Tulevaisuudessa otettava huomioon kaikki kanavat

Miten suomalainen kirjallisuus jatkuu sivulla 11

Olympiatietäjä

Minä vuonna talviolympialaisten pitopaikka oli

1. Sarajevo ?
2. Lake Placid ?
3. Sapporo ?
4. Grenoble ?
5. St. Mortiz ?
6. Oslo ?
7. Innsbruck ?
8. Garmisch-Partenkirchen ?
9. Chamonix ?
10. Cortina d'Ampezzo ?

Vastaukset sivulla 6

New York City

Kalevalaa ja sen mytologiaa tarkasteleva ohjelma nimeltä "Suomen runous" kuullaan torstaina, tammik. 17. p:nä klo 6-7 illalla Yhdistyneiden Kansakuntien Dag Hammarskjöld auditoriumissa, 1. Avenuen ja 42. kadun risteyksessä. Puhujina Ritva Poom ja Rika Lesser.

Lehdistö- ja kulttuurisihteerin Leena Peltola Suomen New Yorkin pääkonsulaatista esittelee puhujat.

Ohjelmassa kuullaan otteita Kalevalasta ja Kalevala Mythology kirjasta sekä Eeva-Liisa Mantereen, Claes Anderssonin ja Göran Sonnevin runoudesta.

Poom on kääntänyt laajalti suomalaista ja eestiläistä kirjallisuutta ja etnografiaa. Hän on kääntänyt Columbian yliopiston käännöspalkinnon voittaneen Eeva-Liisa Mantereen runoutta esittelevän kaksikielisen teoksen Fog

Horses. Kalevala Mythology kirja on hänen toimittamansa. Poom on saanut vastaanottaa New Yorkin osavaltion taide-neuvoston sekä National Endowment for The Arts apurahat.

Lesser on kääntänyt ruotsalaista ja saksalaista kirjallisuutta. Hänen kirjansa Guide to the Underworld, Gunnar Ekelöfin kirjan käännös, sai vastaanottaa Academy of American Poets liiton Harold Morton Landon runonkäännöspalkinnon. Lesser on opettanut kirjoittamista ja kääntämistä George Washingtonin ja Yalen yliopistoissa sekä 92nd Streetin Y:n Poetry Center:ssä.

Cross-Cultural Communications ja YK:n SCR Society of Writers vastaavat tilaisuuden järjestelyistä. Liput maksavat \$5.00 ja varaukset voi tehdä soittamalla numeroon: (212) 963-6864.

Hanuristit Walter Eriksson (kesk.) ja Nils Lundin soittovuorossa. Rummuissa Walter Eriksson Jr.

Kuva: Bert Stromholm

Hanurijamit New Jersey'ssä

PARAMUS, NJ - Lokakuu- set Scandinavian Hop tanssit onnistuivat yli odotusten, sillä yli 300 tanssijan joukko oli saapunut kuulemaan Walter Erikssonin, NY, ja Nils Lundinin, Norwell, MA, ensimmäistä yhteistä esiintymistä New Yorkin/New Jersey alueella.

Välilajan musiikista huoleh-

tivat Bert Stromholm ja Eric Johanssonin orkesteri Norma Beldenin ja Billy Martinin toimiessa solisteina.

Hop vetää osanottajia etäältäkin. Kauempaa saapuvat yöpyvät joko paikallisissa motelleissa tai ystävien ja sukulaisten luona.

Suomalaiset, ruotsalaiset, tanskalaiset, norjalaiset ja is-

lantilaiset ovat innokkaita osanottajia. Heillä on tilaisuus tanssia lapsuudessaan oppimiaan skandinaavisia tansseja ja samalla tavata muita skandinaaveja.

Seuraava Scandinavian Hop järjestetään perjantaina, maalisk. 22. p:nä.

Indiana

BLOOMINGTON, IN - Indianan yliopiston urallaisten ja alttailaisten opintojen osasto esittää Aki Kaurismäen elokuvan "Leningrad Cowboys Go America" torstaina, tammik. 17. p:nä klo 7:00 illalla yliopiston Ballantine Hallissa.

Laajakankaisen videofilmin esitykseen on vapaa pääsy.

Kaurismäen "Ariel" on valittu yhdeksi yliopiston Ryder filmisarjassa esitettävistä elokuvista.

Ariel on nähtävissä tammik. 18. p:nä klo 7:00 illalla yliopiston Fine Arts rakennuksessa; tammik. 19, 20 ja 22. p:nä klo

7:00 ill. Bear's Place rakennuksessa; tammik. 23. p:nä klo 9:15 illalla Bear's Place rakennuksessa ja tammik. 25. p:nä klo 7:00 illalla Wdburn 100 rakennuksessa.

Yhdysvaltain National Society of Film Critics valitsi "Arielin" vuoden 1990 parhaaksi ulkomaalaiseksi elokuvaksi.

Sävele Syrjälä Scholarship Committee

of Finlandia Foundation - Boston, Inc.

announces the availability of a scholarship
for the academic school year 1991-92

This is available for a student of Finnish American heritage studying in the fields of journalism and/or communications

Applications available from:
Mrs. Vera J. Smith
4 Meadowcroft Rd.
Winchester, MA 01890

To be completed and returned by March 15, 1991

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

SUOMISEURA R.Y. FINLAND SOCIETY

Jäsenlehti Suomen Silta 6 kertaa vuodessa. Jäsenmaksu USD 11/vuosi.

Pääjäsiht.: Anja Kortmann, NJ

Jäsen sihteeri: Eva Hirvi,
4 Ridgewood Rd., Paxton, MA
ph. (508) 791-4371

Lähetä sekki osoitteella:
Finland Society
P.O. Box 338, Millington, NJ 07946

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor.
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Terveisiä Suomesta

- Ylivieskasta

Vuoden ensimmäinen päivä 1991. Uusi vuosi on alkanut. Viime yönä juhlittiin vanhan vaipumista ja uuden alkamista. Raketit lensivät ja pauketta oli aamutunneille asti.

Olin tässä ihan kotosalla. On niin hirveän liukas keli, ettei haluta lähteä minnekään, jos ei ole pakko. Kuuntelin kotona radiota, luin ja katselin ilotulitusta tuosta makuuhoneen ikkunasta. Siinä se vuosi vaihtui rauhassa.

Nyt sitten lähdetään kevättä kohti. Kyllä sitä on ollutkin kaamosta, harmaita alakuloisia päiviä. Toivossasi elelee ja on tyytyväinen, kun päivä on minuuttia pitempi eilistä.

Kuusessa palaa kynttilät. On rauhallista. Ajattelin, että naputtelenpas Raivaajaan muutaman rivin ja samalla lähetän lämpimät terveiseni ystäväni ja toivottelen teille oikein hyvää ja siunattua uutta vuotta! On taas 100 joulukorttia, Amerikasta ja Suomesta tulleita, joten ystäviä on. Kiitos Vienolle perheeseen ja Kirstille myös, samoin jokaiselle minua muistaneelle, ellei kortilla, niin lämmöllä siinä sydämen sopukassa.

Vai onnistui se Kirstin ke-

sällinen valokuvan otto täällä meillä. Kuivaan kumisaappaitani aina panemalla ne alas suin puun oksalle. Niin sitä partiossakin tehtiin. Olisitpas lähettänyt sen kuvan minulle. Mun saappaistani tuleeikin parempi kuva kuin minusta itsestäni. Näyttele vain siellä minun saappaattieni kuvaa!

Tämä Ylivieskan kaupunki kasvaa jatkuvasti. Nytkin jouluvalaistuksessa ei voi oikein todeksi uskoa sitä, että varsinkin parin viimeisen kymmenen vuoden aikana näin on eteenpäin mennyt. Suuria kohteita rakennuksia. Sieviä-rivi ja omakotitaloja vierivieressä. Työpaikkojenkin on mukavasti.

Kylät kilpailevat toistensa kanssa. On kylätoimikunnat, jotka vievät kylän kehitystä eteenpäin. On monia harrastuksia ja toimia. Kaikki viihtyvät moisessa mukavassa menossa.

Onhan sitä aina ja kaikkialla niitä, jotka eivät tee, sanoisin, ko, mitään. Yhteiskunta pitää

jatkuu sivulla 6

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION

New York, N.Y. 10017

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin: 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Floridan kuulumisia

Lake Worth, FL

Lepokodin kuulumisia

Lepokotiyhdistyksen johtokunnan kokous oli joulukuun 27. p:nä 1990 Lepokodin Pokelan huoneessa. Johtokunnan uudet ja vanhat jäsenet olivat runsaslukuisina paikalla.

Uusi valittu puheenjohtaja Antti Niskanen toivotti kaikki uudet jäsenet tervetulleiksi kokoukseen, toivoen hyvän yhteistyön jatkuvan tulevana vuotena.

Sihteerin luettua edellisen kokouksen pöytäkirjan, alkoi asioiden käsittely, joita näin vuoden lopuksi oli kertynyt aika paljon. Kävimme läpi sisäiset asiat, korjaukset, huollot ym.

Päätettiin ostaa uusi tietokone Lepokodillemme, ja muita välttämättömiä tarpeita kodin käyttöön.

Päivi Manner valittiin pääsairaanhoitajaksi sairassaston puolelle. Hän on suomea ja englantia taitava, ja pätevä hoitamaan hänelle kuuluvat tehtävät.

Lepokodin puolen johtajaksi valittiin Rachel Hetico. Hän on myöskin molempia kieliä taitava ja ammatiltaan sairaanhoitaja.

Kukka-komiteaan Rauha Greenroosen tilalle valittiin Taimi Rissanen, koska Rauha ei aja autoa, ja siihen tarvitaan omaa autoa käyttävä henkilö.

Annan Majaa voidaan vuokrata omille seuroille, joiden lahjoitus on 50 dollaria ilman keittiön käyttöä. Jos käyttää keittiötä on lahjoitus 100 dollaria. Kaikki asiat ovat Lepokodillamme hyvin. Asukkaat tyytyväisiä oloonsa ja heidän tyytyväisyys ja hyvinvointi onkin tärkeintä. Siitä jakautuu myös hyvä mieli johtokunnalle, tietävät ettei työ ole turhaan tehty.

Kaikkille Lepokodin kannattajille, Lepokodin asukkaille, työntekijöille ja ystäville "Hyvää siunattua kuluva vuotta", toivoo johtokunta.

Minna Vilen

Suomi Konferenssin juhlat 1991

Lake Worthiin

USA:n Suomi Konferenssin vuosijuhlat pidetään Lake Worthin kaupungissa Floridas- sa 7-9. huhtikuuta 1991. Juhlavieraitten kokouspaikka tulee olemaan St. Andrew Lutheran Church-seurakunnan suojissa, 915 South E. Street.

Kansalliset FinnFest USA '91 juhlat pidetään Lake Worthissa edellisinä päivinä 4-7 huhtikuuta 1991, keskuspaikkana Bryant Park. Pitkien matkojen takaa tulijat voivat samalla osallistua molempiin. Paikalliset FinnFestin ja SK:n juhlakomiteat valmistelevat järjestyksiä.

Suomi Konferenssin ohjelma

Suomi Konferenssin juhlaohjelma alkaa sunnuntai-iltana, huhtikuun 7 p., ja jatkuu puoleenpäivään asti tiistaina, huhtikuun 9 p.

Ohjelmaan tulee kahdet jumalanpalvelukset, evankeliumikokoukset, lähetyskokoukset, sana ja sävel ohjelmat, keskustelukokoukset, SK:n "business" kokous ja lopuksi sarja teologisia luentoja.

Saarnaajia ja puhujia tulee Suomesta, Kanadasta ja Yhdysvalloista. Juhlille toivotaan ennätysmäärää osallistujia. Onhan Lake Worthin ja Lantanan kaupungeissa 30,000 suomalaista talvikuukausina.

FinnFestiin odotetaan 7,000:sta aina 9,000:teen vieraseen. Suomi Konferenssiin toivotaan tulevan satoja, kirkon paikat aivan täyteen.

Lisätietoja voi saada: FinnFestistä '91, P.O. 1229, Lake Worth, FL 33460. Kirkkojuhlan tietoja, St. Andrew's Lutheran Church, 915 South E. Street, Lake Worth, FL 33460-4899 --puh. 407/582-0554.

Tropiikin Portilta

sensa ministeriä, kun nykyinen hallitsi poliisivoimia silloin, kun hallitus määräsi heidät ryhtymään ankariin rankistusmenetelmiin.

välttämiseksi. Mr. Bush on vihjannut, että Amerikan hyökkäys tehdään niin nopeasti, että Irakin johtajat eivät ehdi pakoon. Irak uhkaa lyödä takaisin.

Reino Suojanen

Presidentti Bush on julkaisut mielipiteen, että Irak pakenee sodasta heti alussa. Hän kehoittaa amerikkalaisia olemaan ankaria hyökkääjiä, jotka eivät päästä Irakia ilman rangaistusta, sillä Irak on monta vuotta sotaa rakentanut.

Taloustieteen tutkijat ovat vastanneet niille, jotka haukuvat meidän hallitustamme ulkomaiden avustamisesta. He uskovat, että kansat, jotka auttavat toisia kansoja, edistävät parhaiten.

Minnesotassa syntynyt tiedemies, Verner E. Suomi, on tehnyt ilmakehän toiminnasta niin tärkeitä havaintoja, että hän ansaitsee kansainvälisen palkinnon vanhempiensa kotimaalle Suomelle. Hän on professori Wisconsinin yliopistossa.

Kongressin johtajat kehoittavat presidentti Bushia käyttämään kaikki keinot sodan

Reino ja minä olemme sopeutuneet uuteen asumukseemme. Se oli kalustamaton, ja monella tavalla vaati paljon odotusta asioissa. Isomman kaluston laittaminen oli helppo, mutta keittiössä pakasi aina puuttumaan tarvittavaa kalustoa, ja kun ei ole omaa autoa käytettävissä...

Elizabeth Rengo ja Willard Salmi ovat hyvin auliisti vienneet asioille, vaikka molemmilla on monet velvollisuudet täytettävänä.

Olemme myös käyttäneet CARE järjestön apua, maksu on vapaaehtoinen, paitsi säännöllisessä huoneitten puhdistamisessa on hyvin kohtuullinen maksu.

Maisema tällä rannalla on erilainen, enemmän lehtipuita, jotkut hyvinkin suuria, ja pitkäneulaisia mäntyjä.

Olen melkein joka päivä pitänyt ikkunasta silmällä puuta, jossa on sileäpintaist lehdet. Ne heijastavat auringon valoa. Kesällä pronssia ja kultaa, mutta nyt talven aikana heijastus on enemmän hopeaa.

Martha

Vanha vuosi loppui rauhatomana, ja uusi vuosi on alkanut samoin.

Neuvostoliiton presidentti Gorbatshev sanoi: "Minä haluan varapresidenttiehdokkaaksi sellaisen, johonka voin luottaa. Parlamentti ei hyväksynyt yhtä ehdokasta, mutta toisessa äänestyksessä hänet hyväksyttiin kuitenkin.

Kiina on vaihtanut hallituk-

Loppiainen myöhässä viimeistä kertaa

Loppiaista vietettiin tänä vuonna viimeistä kertaa niin myöhäisenä ajankohtana kuin lauantaina 12. tammikuuta.

Ensi vuonna Suomessa palataan koko läntisen kristikunnan vanhaan perinteeseen eli loppiainen on viikonpäivästä riippumatta aina tammikuun kuudentena.

Loppiainen siirrettiin työmarkkinajärjestöjen aloitteesta vuonna 1973 lauantapäiväksi. Vuonna 1982 kirkolliskokous teki aloitteen ns. arki-tyhien palauttamisesta entisille paikoilleen.

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Tammik. 10, 1991

Lepokodin puolella osastopäällikön tehtävissä aloitti Mrs. Rachel Hetico työnsä 8. p:nä. Toivotamme hänelle parhainta onnea vaativassa tehtävässä ja toivotamme hänet lämpimästi tervetulleeksi joukkoomme.

Miellyttävästi on uusi vuosi lähtenyt käyntiin. Vieraita Suomesta, Kanadasta jne. pistäytyy päivittäin. Näin ollen asukkailla on ollut juttuseuraa.

Meillä oli ilo saada esiintyjä Suomesta. Kankaanpään tanhu- ja musiikkiryhmä vieraili tiistai-iltapäivällä. Se vasta vauhdikasta ja värikästä menoa oli. Ihanat Suomen kansallispuvut toivat tietysti oman lisänsä. Musiikkipuolesta vastasi kolme komeata poikaa, Mrs. Leppänen esitti yksinpuhelun, joka oli tosi taidetta sekä kaksi söpöä tyttöä esittivät kynttiläleikin.

Keskiviikkona pidettiin omin voimin iloista iltapäivää. Torstaina Yrjö Palmu ja Leo Jaakkola musisoivat. Saimme kuulla Palmun romanttisia sävellyksiä pitkästä aikaa taitureiden itsensä tulkitsemana. Perjantaina hartaushetkeä

vietimme pastori Eino Salon seurassa. Lämmin kiitoksemme teille kaikille jälleen yhteistyöstä.

Lepokodin Ystävät viettivät lauantaina, jouluk. 19, vuosijuhlaansa Annan Majassa. Juhlavieraita oli taas salin täydeltä. Näistä lisää myöhemmin.

Sairaskodista tuli kaksi suruanomaa: tammik. 7. p:nä kuoli Arvi Koivu 75 vuoden ikäisenä, 8. p:nä Hilma Sarin 100 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Lämmin kiitos Victor Rajalalle lahjoituksista Lepokodin myyjäisiin. Kiitokset Armas Männistöle valokuvista, ne on talletettu kodin albumiin.

Hyvää ja miellyttävää tammikuuta.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Ps. Pyydämme ystävällisesti alla olevia jäseniämme ilmoittamaan osoitteensa Lepokodin toimistoon, tai henkilöiden jotka heidän osoitteensa tai olinpaikkansa tiedävät: 680 Tage Cederquist, 1760 Uno Danska, 780 Ellen Dorman, 960 Eugene Effinger, Linda Effinger 961.

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Tutkimus kirkkojen tekstiilitaiteesta

Kirkkotekstiilien väri on violetti ennen joulua. Jouluaattona väri muuttuu valkoiseksi ja tapanina jo punaiseksi. Uutena vuonna väri on taas taivaan valoa ja ikuisuutta kuvaava valkoinen.

Liturgista värikalenteria noudatetaan seurakunnissa mahdollisuuksien mukaan, sillä kaikissa ei ole paramenttien koko värisarjaa, valkoista, punaista, vihreää, violetta ja mustaa.

Suomalaisen tekstiilitaiteen kukoistuksessa kirkkotekstiilit ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Seurakunnissaakaan ei ole koettu tärkeäksi aina pitää edes mielessä, kuka teokset suunnitteli.

"Suuri osa tunnetuista tekstiilitaiteilijoistamme on suunnitellut niitä", sanoo Suomen Käsityön Ystävien kirkkotekstiilien valmistusta taideteollisen korkeakoulun lisensiaattityössään *Pyhä kaunistus* tutkinut tekstiilitaiteilija Päikki Priha.

Armas Lindgren
uranuurtajana

Noin puolessa kaikista eli yli 400 Suomen seurakunnassa on Käsityön Ystävien toteuttamat tekstiilit. Ensimmäiset kirkkotekstiilit valmistuivat, kun yhdistys täytti neljänneksen vuosisadan 1904.

Arkkitehti Armas Lindgrenin

luonnonväriselle villakankaalle kirjottavaksi aiotut orjantappura-, ruusu- ja veripisaraaiheet poikkesivat ajalle ominaisista liturgisista vertauskuvista. Teoksia ei koskaan tilattu seurakuntiin, mutta niitä esiteltiin näyttelyissä.

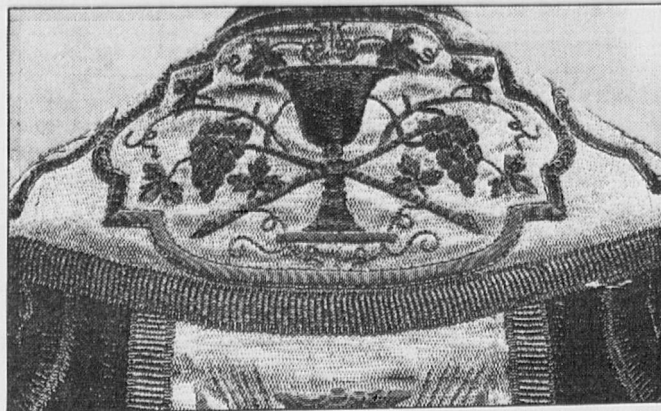
Kaavasta poikkesivat usein myös muiden arkkitehtien tai kuvataiteilijoiden suunnittelemat kirkkotekstiilit. Hugo Simbergin Tampereen Johanneksen kirkkoon vuonna 1907 suunnittelema paramentti ei alkuvaiheessa nähtävästi edes käytetty - ehkä ne aiheuttivat samanlaista vastustusta kuin Simbergin maalaukset kirkossa.

Käsityön Ystävien palvelukseen ensin piirtäjäksi tulleet, myöhemmin taiteilijoiksi kohotetut - mutta neideiksi pitkään nimitetyt - tekstiilitaiteilijat ovat myöhemmin toteuttaneet suunnitelmiaan sallittuja vertauskuvia. Niitä kirjoitettiin ensin taidokkaasti ja sittemmin 1930-luvun lopulta lähtien kudottiin, jolloin edelläkävijänä oli taiteilija Laila Karttusen työ.

Liturginen
uudistusliike

Käsityön Ystävien kirkkotekstiilien läpimurto tapahtui vasta 1920-luvulla.

Taloudellinen vaurastuminen, mutta myös liturginen

Taiteilija Margareta Ahlstedt-Willandt suunnitteli messukasukan, joka valmistui Tampereen seurakunnan papistolle sotavuonna 1943.

uudistusliike, vaikutti vilkastumiseen. Liike oli syntynyt Saksassa ja Englannissa jo 1800-luvun lopulla, ja se lisäsi sittemmin mielenkiintoa keskiaikaisiin perinteisiin ja jumalanpalveluksen seremonialliseen puoleen.

"Taiteilijoiden panos kirkkotekstiilien suunnittelijoina ei olisi voinut riittää yksin", taiteen lisensiaatti Päikki Priha sanoo. Hän muistuttaa, miten tulevalle piispa Eino Sormusella oli aktiivinen rooli tilausten lisääntymiseen 1920-luvulta alkaen.

Ennen 1950-lukua seurakunnat tilasivat tekstiilejä yksitellen ja valiten tarkoituksenmukaisimmilta tuntuvan liturgisen värin. Malli valittiin tilaajalle toimitettujen luonnosten joukosta - Käsityön Ystävillä oli siis mallisto, josta seurakunta poimi mieleisensä. Mallit karttuivat tilaamalla niitä suoraan taiteilijoilta tai

lukuisten suunnittelukilpailujen tuloksena.

Kirkkojen taidetta
ja tarve-esineitä

Kirkkotekstiilikilpailuihin tuli usein satakuntakin luonnosta, vaikka ryijytaide koettiin kiinnostavammaksi. Suunnittelun painopiste siirtyi nyt uudelle tekstiilitaiteilijakunnalle, kun vuosisadan alussa luonnoksia tilattiin myös tunnetuilta kuvataiteilijoilta.

Kilpailussa palkittujen joukossa toistuvat nimet, jotka on totuttu liittämään tekstiilitaiteilijain parhaimmistoon: Eva Anttila, Eva Brummer, Impi Sotavalta, Maija Kansanen ja Laila Karttunen.

Luonnoksia seurakunnissa toteutettaessa niiden värejä saatettiin muuttaa. Jokin aikaansa edellä ollut luonnos toteutettiin ehkä vasta vuosikymmeniä myöhemmin.

Päikki Priha korostaa tutkimuksessaan, miten esteettisin päämäärin suunnitellut ja valmistetut tekstiilit olivat tilaajille ensisijaisesti tarve-esineitä. Niiden suunnittelijoiden ja valmistajien nimet - ja joskus itse tekstiilitkin - katosivat vuosien kuluessa.

Kirkkotekstiilien tilaukset vähenivät Käsityön Ystäviltä 1950-luvun jälkeen. Sitä ennen niitä oli suunnitellut yli viisikymmentä taiteilijaa, mutta sen jälkeen uusia suunnittelijanimiä on tullut alle kymmenen, kaikki tekstiilitaiteilijoita.

Dora Jung valmisti omassa ateljeessaan 1960-luvun tunnetuimmat kirkkotekstiilit.

Taiteen varsinaisena renessanssina Priha pitää 1980-lukua, jolloin seurakunnat järjestivät jälleen liturgisten tekstiilien suunnittelukilpailuja. Teoksia tilattiin myös suoraan tekstiilitaiteilijoilta.

Suunnittelun lähtökohtana on nyt se kirkkotila, johon paramentit sijoitetaan. Nyt hankitaan koko liturginen värisarja, kun seurakunta aiemmin tilasi kasukan tai antependiumin väri kerrallaan.

Tekstiilitaiteilija Päikki Priha on itse suunnitellut kirkkotekstiilejä lukuisiin kirkkoihin vuoden 1982 jälkeen, jolloin Raili ja Reima Pietilä tilasivat sametille painetut liturgiset tekstiilit Lieksan uuteen kirkkoon. Tekstiilitaiteilijan omasta suunnittelutyöstä virisi kiinnostus *Pyhään kaunistukseen* eli kirkkotekstiilien tieteelliseen tutkimukseen.

Rudolf Koivu sai oman tien

Satukuvittaja *Rudolf Koivu* sai nimikkotien Vammalaan. Rudolf Koivun tieksi ristittiin joulun alla entinen Roismalantie.

Vammalan kaupunki haluaa nimenvaihdoksella kunnioittaa taiteilijan muistoa, koska hänellä oli sukusiteitä Vammalan seutuun.

Nuoruusvuosinaan Koivu asui muutaman vuoden isoäitinsä luona Tyrväällä. Hän kulki mummon mökiltä Tyrvään kirkolle eli Vammalan keskustaan juuri sitä reittiä, joka nimettiin nyt hänen tiekseen.

Rudolf Koivun syntymästä tuli jouluaattona kuluneeksi 100 vuotta. Koivu syntyi Pietarissa, mutta vanhempiensa kuoltua keuhkotautiin hän muutti 13-vuotiaana isoäitinsä luokse Tyrväälle. Isän suku oli peräisin Vammalan seudulta. Äiti oli Liperistä Pohjois-Karjalasta. Taiteilija kuoli vuonna 1946.

Koivu ehti uransa aikana kuvittaa toista sataa kirjaa ja lukuisia lehtiä. Niillä oli laaja vaikutus suomalaisten mielikuviiin. Koivu kuvitti esimerkiksi Aukusti Salon Aapisen, jonka avulla nykyinen aikuisväestömme oppi lukemaan kansakoulussa.

Koko kansan rakastamaa satukuvittajaa on muistettu nyt nimikkotielä.

Tampere lykkää poliittista ulkomainontaa

Tampereen ulkomainospaikoja ei vielä ensi keväänä saa tapetoida eduskuntavaalien ehdokkaiden kuvilla. Tampereen kiinteistölautakunta päätti äskettäisen äänestyksen jälkeen esittää kaupunginhallitukselle, että poliittinen ulkomainonta kaupallisilla ulkomainospaikoilla sallittaisiin vasta vuoden 1992 alusta lähtien.

Mainonnan aloittamisen lykkäämistä halusi vasemmisto. Porvarilliset jäsenet olisivat sallineet mainonnan jo kevään eduskuntavaaleissa.

Finnairilla lähes 6 milj. matkustajaa

Finnair-konserniin kuuluvat yhtiöt Finnair, Finnair ja Karair kuljettivat viime vuonna yhteensä 5,881,000 lentomatkustajaa.

Kotimaan reittiliikenne kasvoi viime vuonna neljä prosenttia ja ulkomaan viisi prosenttia. Kotimaan liikenteessä ylittyi viime vuonna ensimmäisen kerran 2,5 miljoonan matkustajan raja.

Matkustajia lennätettiin yhteensä 50 lentokoneella.

TERVEISIÄ... jatkoa sivulta 4

hyvän huolen vaikka ei tee mitään. Sen kun kassia heiluttaa ja päivänsä kuluttaa kapakan kulmalla. Meitä poloisia on monen junaan, kuten tavataan sanoa.

Suuren maailman meno on kovin mutkallista. On sotaa, on pakolaisia, on puutetta ja hätää jos jonkinlaista. "Hätä ja tuska maailman, suurempi on kuin luullahan, ken tahtoo kärsivää auttaa?", sanotaan eräessä laulussa.

Siitä ei jaksa edes puhua, niin vaikeaa se on.

Soitin tässä äsken ystäväleni ja siinä keskustelimme tulevistakin päivistä. Huoleksi se vetää. Mutta totesin: "Päivä vain ja hetki kerrallansa, siinä lohtu mulle kallehin..." Tähän luottaen ja Sinulle, ystäväni, samaa toivotellen lähetän tämän tervehdykseni sinne. Toiste lisää. Siihen saakka Kuulemiin!

Love
Anna-Liisa Päivärinta
Ylivieskasta

OLYMPIATJETÄJÄ... vastaukset sivulle 3

1. 1984 2. 1932 ja 1980 3. 1972 4. 1968 5. 1928 ja 1948 6. 1952 7. 1964 ja 1976 8. 1936 9. 1924 10. 1956.

Veräjällä

Joitakin ajatuksia vielä Joulun tunnelmissa, Uuden Vuoden kynnyksellä. Jouluväläistys luo kirkasta ja värikästä loistettaan iltojen, varhais-aamujen ja -ajan pimeyteen.

Ensimmäinen "vuodenajan" aamujen tehtävä toistuu aivan kuin vaistonvaraisesti: sytyttää kaksi kynttilää pöydällä olevien joulukukkien ääreen, sekä iltojen pimennyttyä ja hiljennettyä -sytyttää kynttilät yöpöydälle makuuhuoneessa.

Uskon, että tuikkivan joulukynttilän lämmin liekki on puhunut monille sydämille tämänkin joulun aikana. Olemme tuon lämpimän valon ja aidon kirkkauden edessä saaneet elää elämämme herkimät muistot juuri sellaisina, kuin olemme ne kokeneet? - Näissä tunnelmissa ja muistoissa on ihmissydän- ja mieli tuntenut sekä kaihoa, että iloa, taivaallista Siunausta ja vapauttavaa Rauhaa aikakautemme rauhattomuudessa.

Aika vierii. -Mikään ihmismahti ei voi pysähdyttää. On vain yksi ja ainoa, jolle kaikki on mahdollista! Hänelle, joka "muuttaa ajat ja hetket". Pieni ihminen hiljaisuuden puhuteluissa ja aikojen vaihtuessa jää pakostakin sanattomaksi. Tuokio lämmittävän joulukynttilän tuikkeessa, -mikä siunaus ja lahja onkaan tuohon tunnelmaan kätkeyty!

Kuten sanottu, aika jää taakse, olemme vuodenvaihteen tuntumassa, ajan "Veräjällä". Vain tuokio, niin se vaihtuu, ja vuosi 1990 on liittynyt menneiden vuosien ketjuun, ehkä kirjavimmin muistojen värein.

Olemme kenties aroin mielin odottamassa ensi askelta sisään edessä olevasta "Veräjästä", - suureen, tuntemattomaan "maailmaan". Mutta kuinka lukuisat ovatkaan ne kansanjoukot, jotka olivat panneet kaiken toivonsa ja uskonsa uuteen, parempaan huomeneen ja uuteen vuoteen, eivätkä "luvuttua saavuttaneet". Näkymätön käsi on sulkenut "Veräjän" sitä lähestyessä!

Ihmisinä, erikoisesti kristittyinä olemme velvolliset pyytämään sydämen hiljaisuudessa ja nöyryydessä, että Taivaallisen Isän voimallinen käsi ajan "veräjällä" 1990 - 1991 vetäisi sydänten riut, sen raskaimmatkin puomipuut niin täydellisesti auki, vapauteen, että Joulun Herra, Ylösnouseena Vapahtajana pääsisi esteittä sisimpiimme - ja jäisi niiden asujaksi ikuisiksi ajoiksi...

"Veräjä". Paljon sisältävä sana. Erikoisesti "ikääntynyt" ihminen muistaa kotoisen "Veräjän". Ainakin maaseudulla asunut ja siellä vieraillut. Veräjä, josta karja kävi ulos laitumelle aamuin ja illoin. Usein veräjä erotti naapurien niityt, jopa pihatkin entisaikaan. Nyt lienee tilalla komeat portit?

Kotiseudullamme Pohjanmaalla eräänlaista porttia kutsuttiin "rintiksi". "Rinti" oli laudoista tehty, ja siinä oli sen kokoiset raot vaakasuoraan, ettei pieni lapsi päässyt ulos raosta. "Rinti" oli toisesta reunasta kiinni saranalla ja aukaistavan puolen "lukkona" oli haka tai salpa. Nämäkin vanhanaikaiset "portit" lienevät menneisyyttä.

Mutta sitten voimme ajatella, että ihmisen varmin päämäärä on lähestyvä elämänsä "Veräjä". Tätä "veräjää" vartioi Korkeimman näkymätön käsi. Se ei aukene ihmisen tahdosta. Tämän "Ikuisen Veräjän" ihminen tahtosi lujittaa ja vartioida tahtonsa mukaisesti lujaksi ja kestäväksi. Mutta -riuku kerrallaan vedetään sijoiltaan tai se aukenee yllättäen tahtomme kysymättä.

Lapsuuskodin ja syntymäseudun "Veräjä" on myös avautunut ja sulkeutunut meidän monien kohdalla, joko määrääjäksi -lie ikuisesti? Kotoinen, tuttu "Veräjä". Lie netkö paikallasi kaukaisen kotimaan lakeuksilla? Kuitenkin muistoissa seisot paikallasi. Ja muistoin voi yrittää pujahtaa raostasi ulos? Ulos olet laskenut? Mutta oliko lupa pujahtaa liian kauas - aina valtamerien taakse?

Viipyessä ajatuksin lapsuuskodin "Veräjällä", ei voi olla niin tunteeton, etteikö kostujatkuu sivulla 11

Lyyli Puntanen Lake

HUBBARDSTON, MA - Lyyli M. (Mäkelä) Puntanen Lake, 89, Moultonboro, NH, kuoli tammik. 10, 1991 kotonaan sairauden muramana.

Hän oli edesmenneiden Arvid D. Laken ja Hugo Puntasen vaimo.

Edesmennyt oli syntynyt Myllykoskella Suomessa Kalle Wilhelmina (Sihvola) Mäkelän tyttärenä ja saapui USA:n sylivaavana. Hän asui Worcesterissa ja Hubbardstonissa useita vuosia. Neljä vuotta sitten hän muutti tyttärensä luokse New Hampshireen Lake Worth, FL:sta.

Lake oli saanut päästötodistuksen Worcester Business Collegesta ja valmistui sairaanhoitajaksi Veterans Administration sairaalasta Rutlandissa, missä hän työskenteli 17 vuoden ajan. Sitä ennen hän työskenteli kirjanpitäjänä Worcester Auto Body firmassa.

Kaipaamaan jäi poika Ronald K. Puntanen, Baltimore, MD ja tytär Eila M. Holopainen, jonka luona hän asui. Lisäksi seitsemän lastenlasta ja seitsemän lastenlasten lasta. Toinen poika Rudolph H. Puntanen kuoli aikaisemmin.

Hautustoimisto Smith, 69 Vernon St., Gardner, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Brookside hautausmaahan.

Suomessa tiedustellaan

Otto Leonard Saari (Suomessa käyttänyt nimeä Lammasaari) asunut Ishpemingissä Michiganin valtiossa. Hänellä veljet Richard, Åke Saari sekä sisar Marja-Liisa.

Veljien ja sisaren jälkeläisiä tai henkilöitä, jotka heistä jostain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella: PL 213, 00171 Helsinki, Finland tai lähettämään tiedot 10.1-15.2.1991 välisenä aikana Veikko Lammasaarelle c/o 120 Lakewood Drive, McMurray, Pittsburgh, PA 15317 (puh. 442-746-8-24).

Ernest Koivu

TOWNSEND, MA - Ernest N. Koivu, 84, 115 Bayberry Hill Road, kuoli tammik. 10, 1991 Leominsterin sairaalassa pitkän sairauden muramana.

Hän oli syntynyt tammik. 5, 1907 Norwoodissa Nestor ja Sophia (Sunell) Koivun poikana ja asui Townsendissa vuodesta 1923.

Vuonna 1967 edesmennyt jäi eläkkeelle Fitchburgin Matthews Motors firmasta, missä hän palveli huolto-osaston johtajana 44 vuoden ajan.

Kaipaamaan jäi vaimo Aili M. (Rantamäki) Koivu; poika Richard E. Koivu, Townsend; tyttäret Marilyn L. Laitala ja Evelyn A. Burnside, kumpikin Townsendissa; kuusi lastenlasta ja yhdeksän lastenlasten lasta.

Hänen ensimmäinen vaimonsa Aina (Etelämäki) Koivu kuoli 1947.

Hautaaminen tapahtui Riverside hautausmaahan.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa lahjoituksin Elm St. Lähetysseuran muistorahastoon, 264 Elm St., Fitchburg, MA.

Aini Laiho

NEW PORT RICHEY, FL - Aini Laiho, 97, kuoli tammik. 8, 1991 Community sairaalassa, missä hän oli ollut potilaana kaksi vuorokautta.

Hän oli syntynyt elok. 25, 1893 Hinnerjoella Suomessa. Viimeiset 35 vuotta hän asui New Port Richey:ssä, minne hän muutti Cleveland, Ohiossa.

Kaipaamaan jäi tytär May Hatunen ja yksi lapsenlapsi perheineen Ohion valtiossa.

Polttohautausta seuraa muistopalvelustilaisuus myöhempänä ajankohtana.

Stanley A. Salme

HOLDEN, MA - Stanley A. Salme, 80, 15 Briarcliff Lane, kuoli jouluk. 7, 1990 kotonaan.

Hän oli syntynyt Bostonissa John ja Eva (Mattson) Salmen poikana ja asui monia vuosia Worcesterissa ennen kuin muutti Holdenin useita vuosia sitten.

Edesmennyt sai päästötodistuksen entisestä Commerce High Schoolista, minkä jälkeen hän jatkoi opintojaan New England School of Accounting koulussa. Hän työskenteli worcesterilaisen H.L. Hanson Tool Co:n palveluksessa ja myöhemmin useita vuosia Norton Co:ssa ennen kuin jäi eläkkeelle.

Salme oli itseoppinut muusikko ja säveltäjä. Hänellä oli studio sekä kotonaan että Worcesterin Burnside rakennuksessa, missä hän antoi jousoitointunteja. Hän johti myös Mohawk Trailers nimellä tunnettua musiikkiryhmää, mikä esiintyi viikottain paikallisella radioasemalla.

Kaipaamaan jäi vaimo Esther C. (Aho) Salme; tyttäret Ruth A. Austin, Pittsfield ja Susan D. Keith, Holden; siskot Helen Pulski ja Impi Hendrickson, kumpikin Worcester ja Mary Nordstrom Spencer; kuusi lastenlasta sekä sisarusten lapsia.

Nordgren Memorial Chapel, 300 Lincoln St., Worcester, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Worcesterin Rural hautausmaahan.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Smith Funeral Home Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia vuodesta 1896

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Tutkimus kirkkojen tekstiilitaiteesta

Kirkkotekstiilien väri on violetti ennen joulua. Jouluaattona väri muuttuu valkoiseksi ja tapanina jo punaiseksi. Uutena vuonna väri on taas taivaan valoa ja ikuisuutta kuvaava valkoinen.

Liturgista värikalenteria noudatetaan seurakunnissa mahdollisuuksien mukaan, sillä kaikisa ei ole paramenttien koko värisarjaa, valkoista, punaista, vihreää, violetta ja mustaa.

Suomalaisen tekstiilitaiteen kukoistuksessa kirkkotekstiilit ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Seurakunnissaakaan ei ole koettu tärkeäksi aina pitää edes mielessä, kuka teokset suunnitteli.

"Suuri osa tunnetuista tekstiilitaiteilijoistamme on suunnitellut niitä", sanoo Suomen Käsityön Ystävien kirkkotekstiilien valmistusta taideteollisen korkeakoulun lisensiaattityössään *Pyhä kaunistus* tutkinut tekstiilitaiteilija **Päikki Priha**.

Armas Lindgren
uranuurtajana

Noin puolessa kaikista eli yli 400 Suomen seurakunnassa on Käsityön Ystävien toteuttamat tekstiilit. Ensimmäiset kirkkotekstiilit valmistuivat, kun yhdistys täytti neljänneksen vuosisadan 1904.

Arkkitehti Armas Lindgrenin

luonnonväriselle villakankaalle kirjottavaksi aiotut orjantappura-, ruusu- ja veripisaraaiheet poikkesivat ajalle ominaisista liturgisista vertauskuvista. Teoksia ei koskaan tilattu seurakuntiin, mutta niitä esiteltiin näyttelyissä.

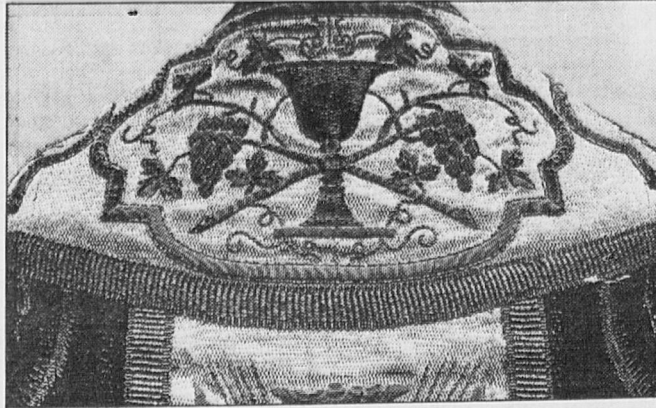
Kaavasta poikkesivat usein myös muiden arkkitehtien tai kuvataiteilijoiden suunnittelemat kirkkotekstiilit. Hugo Simbergin Tampereen Johanneksen kirkkoon vuonna 1907 suunnittelema paramentti ei alkuvaiheessa nähtävästi edes käytetty - ehkä ne aiheuttivat samanlaista vastustusta kuin Simbergin maalaukset kirkossa.

Käsityön Ystävien palvelukseen ensin piirtäjäksi tulleet, myöhemmin taiteilijoiksi kohotetut - mutta neideiksi pitkään nimitetyt - tekstiilitaiteilijat ovat myöhemmin toteuttaneet suunnitelmiaan sallittuja vertauskuvia. Niitä kirjoitettiin ensin taidokkaasti ja sittemmin 1930-luvun lopulta lähtien kudottiin, jolloin edelläkävijänä oli taiteilija Laila Karttusen työ.

Liturginen
uudistusliike

Käsityön Ystävien kirkkotekstiilien läpimurto tapahtui vasta 1920-luvulla.

Taloudellinen vaurastuminen, mutta myös liturginen

Taiteilija Margareta Ahlstedt-Willandt suunnitteli messukasukan, joka valmistui Tampereen seurakunnan papistolle sotavuonna 1943.

uudistusliike, vaikutti vilkastumiseen. Liike oli syntynyt Saksassa ja Englannissa jo 1800-luvun lopulla, ja se lisäsi sittemmin mielenkiintoa keskiaikaisiin perinteisiin ja jumalanpalveluksen seremonialliseen puoleen.

"Taiteilijoiden panos kirkkotekstiilien suunnittelijoina ei olisi voinut riittää yksin", taiteen lisensiaatti Päikki Priha sanoo. Hän muistuttaa, miten tulevalle piispa Eino Sormusella oli aktiivinen rooli tilausten lisääntymiseen 1920-luvulta alkaen.

Ennen 1950-lukua seurakunnat tilasivat tekstiilejä yksitellen ja valiten tarkoituksenmukaisimmilta tuntuvan liturgisen värin. Malli valittiin tilaajalle toimitettujen luonnosten joukosta - Käsityön Ystävillä oli siis mallisto, josta seurakunta poimi mieleisensä. Mallit karttuivat tilaamalla niitä suoraan taiteilijoilta tai

lukuisten suunnittelukilpailujen tuloksena.

Kirkkojen taidetta
ja tarve-esineitä

Kirkkotekstiilikilpailuihin tuli usein satakuntakin luonnosta, vaikka ryijytaide koettiin kiinnostavammaksi. Suunnittelun painopiste siirtyi nyt uudelle tekstiilitaiteilijakunnalle, kun vuosisadan alussa luonnoksia tilattiin myös tunnetuilta kuvataiteilijoilta.

Kilpailussa palkittujen joukossa toistuvat nimet, jotka on totuttu liittämään tekstiilitaiteilijain parhaimmiston: Eva Anttila, Eva Brummer, Impi Sotavalta, Maija Kansanen ja Laila Karttunen.

Luonnoksia seurakunnissa toteutettaessa niiden värejä saatettiin muuttaa. Jokin aikaansa edellä ollut luonnos toteutettiin ehkä vasta vuosikymmeniä myöhemmin.

Päikki Priha korostaa tutkimuksessaan, miten esteettisin päämäärin suunnitellut ja valmistetut tekstiilit olivat tilaajille ensisijaisesti tarve-esineitä. Niiden suunnittelijoiden ja valmistajien nimet - ja joskus itse tekstiilitkin - katosivat vuosien kuluessa.

Kirkkotekstiilien tilaukset vähenivät Käsityön Ystäviltä 1950-luvun jälkeen. Sitä ennen niitä oli suunnitellut yli viisikymmentä taiteilijaa, mutta sen jälkeen uusia suunnittelijanimiä on tullut alle kymmenen, kaikki tekstiilitaiteilijoita.

Dora Jung valmisti omassa ateljeessaan 1960-luvun tunnetuimmat kirkkotekstiilit.

Taiteen varsinaisena renessanssina Priha pitää 1980-lukua, jolloin seurakunnat järjestivät jälleen liturgisten tekstiilien suunnittelukilpailuja. Teoksia tilattiin myös suoraan tekstiilitaiteilijoilta.

Suunnittelun lähtökohtana on nyt se kirkkotila, johon paramentit sijoitetaan. Nyt hankitaan koko liturginen värisarja, kun seurakunta aiemmin tilasi kasukan tai antependiumin väri kerrallaan.

Tekstiilitaiteilija Päikki Priha on itse suunnitellut kirkkotekstiilejä lukuisiin kirkkoihin vuoden 1982 jälkeen, jolloin Raili ja Reima Pietilä tilasivat sametille painetut liturgiset tekstiilit Lieksan uuteen kirkkoon. Tekstiilitaiteilijan omasta suunnittelutyöstä virisi kiinnostus *Pyhään kaunistukseen* eli kirkkotekstiilien tieteelliseen tutkimukseen.

Rudolf Koivu sai oman tien

Satukuvittaja *Rudolf Koivu* sai nimikkotien Vammalaan. Rudolf Koivun tieksi ristittiin joulun alla entinen Roismalantie.

Vammalan kaupunki haluaa nimenvaihdoksella kunnioittaa taiteilijan muistoa, koska hänellä oli sukusiteitä Vammalan seutuun.

Nuoruusvuosinaan Koivu asui muutaman vuoden isoäitinsä luona Tyrväällä. Hän kulki mummon mökiltä Tyrvään kirkolle eli Vammalan keskustaan juuri sitä reittiä, joka nimettiin nyt hänen tiekseen.

Rudolf Koivun syntymästä tuli jouluaattona kuluneeksi 100 vuotta. Koivu syntyi Pietarissa, mutta vanhempiensa kuoltua keuhkotautiin hän muutti 13-vuotiaana isoäitinsä luokse Tyrväälle. Isän suku oli peräisin Vammalan seudulta. Äiti oli Liperistä Pohjois-Karjalasta. Taiteilija kuoli vuonna 1946.

Koivu ehti uransa aikana kuvittaa toista sataa kirjaa ja lukuisia lehtiä. Niillä oli laaja vaikutus suomalaisten mielikuviin. Koivu kuvitti esimerkiksi Aukusti Salon Aapisen, jonka avulla nykyinen aikuisväestömme oppi lukemaan kansakoulussa.

Koko kansan rakastamaa satukuvittajaa on muistettu nyt nimikkotiellä.

Tampere lykkää poliittista ulkomainontaa

Tampereen ulkomainospaikkoja ei vielä ensi keväänä saa tapetoida eduskuntavaalien ehdokkaiden kuvilla. Tampereen kiinteistölautakunta päätti äskettäisen äänestyksen jälkeen esittää kaupunginhallitukselle, että poliittinen ulkomainonta kaupallisilla ulkomainospaikoilla sallittaisiin vasta vuoden 1992 alusta lähtien.

Mainonnan aloittamisen lykkäämistä halusi vasemmisto. Porvarilliset jäsenet olisivat sallineet mainonnan jo kevään eduskuntavaaleissa.

Finnairilla lähes 6 milj. matkustajaa

Finnair-konserniin kuuluvat yhtiöt Finnair, Finnair ja Karair kuljettivat viime vuonna yhteensä 5,881,000 lento-matkustajaa.

Kotimaan reittiliikenne kasvoi viime vuonna neljä prosenttia ja ulkomaan viisi prosenttia. Kotimaan liikenteessä ylittyi viime vuonna ensimmäisen kerran 2,5 miljoonan matkustajan raja.

Matkustajia lennätettiin yhteensä 50 lentokoneella.

TERVEISIÄ... jatkoa sivulta 4

hyvän huolen vaikka ei tee mitään. Sen kun kassia heiluttaa ja päivänsä kuluttaa kapakan kulmalla. Meitä poloisia on monen junaan, kuten tavataan sanoa.

Suuren maailman meno on kovin mutkallista. On sotaa, on pakolaisia, on puutetta ja hätää jos jonkinlaista. "Hätä ja tuska maailman, suurempi on kuin luullahan, ken tahtoo kärsivää auttaa?", sanotaan eräässä laulussa.

Siitä ei jaksa edes puhua, niin vaikeaa se on.

Soitin tässä äsken ystäväleni ja siinä keskustelimme tulevistakin päivistä. Huoleksi se vetää. Mutta totesin: "Päivä vain ja hetki kerrallansa, siinä lohtu mulle kallehin..." Tähän luottaen ja Sinulle, ystäväni, samaa toivotellen lähetän tämän tervehdykseni sinne. Toiste lisää. Siihen saakka Kuulemiin!

Love
Anna-Liisa Päivärinta
Ylivieskasta

OLYMPIATJETÄJÄ... vastaukset sivulle 3

1. 1984 2. 1932 ja 1980 3. 1972 4. 1968 5. 1928 ja 1948 6. 1952 7. 1964 ja 1976 8. 1936 9. 1924 10. 1956.

Veräjällä

Joitakin ajatuksia vielä Joulun tunnelmissa, Uuden Vuoden kynnyksellä. Jouluvälähdys tuo kirkasta ja värikästä loistettaan iltojen, varhais-aamujen ja -ajan pimeyteen.

Ensimmäinen "vuodenajan" aamujen tehtävä toistuu aivan kuin vaistonvaraisesti: sytyttää kaksi kynttilää pöydällä olevien joulukukkien ääreen, sekä iltojen pimennyttyä ja hiljennettyä -sytyttää kynttilät yöpöydälle makuuhuoneessa.

Uskon, että tuikkivan joulukynttilän lämmin liekki on puhunut monille sydämille tämänkin joulun aikana. Olemme tuon lämpimän valon ja aidon kirkkauden edessä saaneet elää elämämme herkimät muistot juuri sellaisina, kuin olemme ne kokeneet? - Näissä tunnelmissa ja muistoissa on ihmissydän- ja mieli tuntenut sekä kaihoa, että iloa, taivaallista Siunausta ja vapauttavaa Rauhaa aikakautemme rauhattomuudessa.

Aika vierii. -Mikään ihmismahti ei voi pysähdyttää. On vain yksi ja ainoa, jolle kaikki on mahdollista! Hänelle, joka "muuttaa ajat ja hetket". Pieni ihminen hiljaisuuden puhuteluissa ja aikojen vaihtuessa jää pakostakin sanattomaksi. Tuokio lämmittävän joulukynttilän tuokkeessa, -mikä siunaus ja lahja onkaan tuohon tunnelmaan kätkeytyä!

Kuten sanottu, aika jää taakse, olemme vuodenvaihteen tuntumassa, ajan "Veräjällä". Vain tuokio, niin se vaihtuu, ja vuosi 1990 on liittynyt menneiden vuosien ketjuun, ehkä kirjavimmin muistojen välein.

Olemme kenties aroin mielin odottamassa ensi askelta sisään edessä olevasta "Veräjästä", - suureen, tuntemattomaan "maailmaan". Mutta kuinka lukuisat ovatkaan ne kansanjoukot, jotka olivat panneet kaiken toivonsa ja uskonsa uuteen, parempaan huomeneen ja uuteen vuoteen, eivätkä "luvuttua saavuttaneet". Näkymätön käsi on sulkenut "Veräjän" sitä lähestyessä!

Ihmisinä, erikoisesti kristittyinä olemme velvolliset pyytämään sydämen hiljaisuudessa ja nöyryydessä, että Taivaallisen Isän voimallinen käsi ajan "veräjällä" 1990 - 1991 vetäisi sydänten riut, sen raskaimmatkin puomipuut niin täydellisesti auki, vapauteen, että Joulun Herra, Ylösnousseena Vapahtajana pääsisi esteittä sisimpimme - ja jäisi niiden asujaksi ikuisiksi ajoiksi...

"Veräjä". Paljon sisältävä sana. Erikoisesti "ikääntynyt" ihminen muistaa kotoisen "Veräjän". Ainakin maaseudulla asunut ja siellä vierailut. Veräjä, josta karja kävi ulos laitumelle aamuin ja illoin. Usein veräjä erotti naapurien niityt, jopa pihatkin entisaikaan. Nyt lienee tilalla komeat portit?

Kotiseudullamme Pohjanmaalla eräänlaista porttia kutsuttiin "rintiksi". "Rinti" oli laudoista tehty, ja siinä oli sen kokoiset raot vaakasuoraan, ettei pieni lapsi päässyt ulos raosta. "Rinti" oli toisesta reunasta kiinni saranalla ja aukaistavan puolen "lukkona" oli haka tai salpa. Nämäkin vanhanaikaiset "portit" lienevät menneisyyttä.

Mutta sitten voimme ajatella, että ihmisen varmin päämäärä on lähestyvä elämänsä "Veräjä". Tätä "veräjää" vartioi Korkeimman näkymätön käsi. Se ei aukene ihmisen tahdosta. Tämän "Ikuisen Veräjän" ihminen tahtosi lujittaa ja vartioida tahtonsa mukaisesti lujaksi ja kestäväksi. Mutta -riuku kerrallaan vedetään sijoiltaan tai se aukenee yllättäen tahtoamme kysymättä.

Lapsuuskodin ja syntymäseudun "Veräjä" on myös avautunut ja sulkeutunut meidän monien kohdalla, joko määrääjäksi -lie ikuisesti? Kotoinen, tuttu "Veräjä". Lienekö paikallasi kaukaisen kotimaan lakeuksilla? Kuitenkin muistoissa seisot paikallasi... Ja muistoin voi yrittää pujahtaa raostasi ulos? Ulos olet laskenut? Mutta oliko luppu pujahtaa liian kauas - aina valtamerien taakse?

Viipyessä ajatuksin lapsuuskodin "Veräjällä", ei voi olla niin tunteeton, etteikö kostu-

jatkuu sivulla 11

Lyyli Puntanen Lake

HUBBARDSTON, MA - Lyyli M. (Mäkelä) Puntanen Lake, 89, Moultonboro, NH, kuoli tammik. 10, 1991 kotonaan sairauden murtamana.

Hän oli edesmenneiden Arvid D. Laken ja Hugo Puntanen vaimo.

Edesmennyt oli syntynyt Myllykoskella Suomessa Kalle Wilhelm (Sihvola) Mäkelän tyttärenä ja saapui USA:n sylvauvana. Hän asui Worcesterissa ja Hubbardstonissa useita vuosia. Neljä vuotta sitten hän muutti tyttärensä luokse New Hampshireen Lake Worth, FL:sta.

Lake oli saanut päästötodistuksen Worcester Business Collegesta ja valmistui sairaanhoitajaksi Veterans Administration sairaalasta Rutlandissa, missä hän työskenteli 17 vuoden ajan. Sitä ennen hän työskenteli kirjanpita-jänä Worcester Auto Body firmassa.

Kaipaamaan jäi poika Ronald K. Puntanen, Baltimore, MD ja tytär Eila M. Holopainen, jonka luona hän asui. Lisäksi seitsemän lastenlasta ja seitsemän lastenlasten lasta. Toinen poika Rudolph H. Puntanen kuoli aikaisemmin.

Hautaustoimisto Smith, 69 Vernon St., Gardner, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Brookside hautausmaahan.

Suomessa tiedustellaan

Otto Leonard Saari (Suomessa käyttänyt nimeä Lammasaari) asunut Ishpemingissä Michiganin valtiossa. Hänellä veljet Richard, Åke Saari sekä sisar Marja-Liisa.

Veljien ja sisaren jälkeläisiä tai henkilöitä, jotka heistä jostain tiedävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella: PL 213, 00171 Helsinki, Finland tai lähettämään tiedot 10.1.15.2.1991 välisenä aikana Veikko Lammasaarelle c/o 120 Lakewood Drive, McMurray, Pittsburgh, PA 15317 (puh. 442-746-8-24).

Ernest Koivu

TOWNSEND, MA - Ernest N. Koivu, 84, 115 Bayberry Hill Road, kuoli tammik. 10, 1991 Leominsterin sairaalassa pitkän sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt tammik. 5, 1907 Norwoodissa Nestor ja Sophia (Sunell) Koivun poikana ja asui Townsendissa vuodesta 1923.

Vuonna 1967 edesmennyt jäi eläkkeelle Fitchburgin Matthews Motors firmasta, missä hän palveli huolto-osaston johtajana 44 vuoden ajan.

Kaipaamaan jäi vaimo Aili M. (Rantamäki) Koivu; poika Richard E. Koivu, Townsend; tyttäret Marilyn L. Laitala ja Evelyn A. Burnside, kumpikin Townsendissa; kuusi lastenlasta ja yhdeksän lastenlasten lasta.

Hänen ensimmäinen vaimonsa Aina (Etelämäki) Koivu kuoli 1947.

Hautaaminen tapahtui Riverside hautausmaahan.

Kukien asemasta vainajaa voi muistaa lahjoituksin Elm St. Lähetysseuran muistorahastoon, 264 Elm St., Fitchburg, MA.

Aini Laiho

NEW PORT RICHEY, FL - Aini Laiho, 97, kuoli tammik. 8, 1991 Community sairaalassa, missä hän oli ollut potilaana kaksi vuorokautta.

Hän oli syntynyt elok. 25, 1893 Hinnerjoella Suomessa. Viimeiset 35 vuotta hän asui New Port Richey'ssä, minne hän muutti Cleveland, Ohios-ta.

Kaipaamaan jäi tytär May Hatunen ja yksi lapsenlapsi perheineen Ohion valtiossa.

Polttohautausta seuraa muistopalvelustilaisuus myöhempänä ajankohtana.

Stanley A. Salme

HOLDEN, MA - Stanley A. Salme, 80, 15 Briarcliff Lane, kuoli jouluk. 7, 1990 kotonaan.

Hän oli syntynyt Bostonissa John ja Eva (Mattson) Salmen poikana ja asui monia vuosia Worcesterissa ennen kuin muutti Holdenin useita vuosia sitten.

Edesmennyt sai päästötodistuksen entisestä Commerce High Schoolista, minkä jälkeen hän jatkoi opintojaan New England School of Accounting koulussa. Hän työskenteli worcesterilaisen H.L. Hanson Tool Co:n palveluksessa ja myöhemmin useita vuosia Norton Co:ssa ennen kuin jäi eläkkeelle.

Salme oli itseoppinut muusikko ja säveltäjä. Hänellä oli studio sekä kotonaan että Worcesterin Burnside rakennuksessa, missä hän antoi jousoitintunteja. Hän johti myös Mohawk Trailers nimellä tunnettua musiikkiryhmää, mikä esiintyi viikottain paikallisella radioasemalla.

Kaipaamaan jäi vaimo Esther C. (Aho) Salme; tyttäret Ruth A. Austin, Pittsfield ja Susan D. Keith, Holden; siskot Helen Pulski ja Impi Hendrickson, kumpikin Worcester ja Mary Nordstrom Spencer, kuusi lastenlasta sekä sisarusten lapsia.

Nordgren Memorial Chapel, 300 Lincoln St., Worcester, huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Worcesterin Rural hautausmaahan.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Smith Funeral Home Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA

Hautatoimituksia
vuodesta 1896

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.

Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

The Finnish-American

RAIVAAJA

Finnish American Club
of Rutland
(F. T. S. S.)

Meeting

The next meeting is Sunday, January 20, 1991. Dinner is at 1:00 p.m. (A-J HOT dishes; K-Z COLD dishes). Meeting to follow.

Come early! Ed Laitinen will be back again this year to do some lead pouring. His wife Barbara will join him this year and help "forecast" our futures.

We had a lot of fun last year reviving this old Finnish custom. It is surprising how many members remembered doing this when they were younger.

So come early to socialize and offer your perspectives on the future.

After the meeting Leander Fornas will speak and show slides of some of his further travels. Last year he took us into northern Canada and compared the origins and cultures of the early Finns and the Cree Indians.

When he was in Seattle for the FinnFest, he ventured into British Columbia to visit the area where Matti Kurikka established his utopian community called Sointula (Harmony) at the beginning of this century. This will be one of the areas he will explore Sunday.

Leander, who is a professor in western Massachusetts, speaks Finnish fluently and always has some interesting stories to tell.

Tentative future dates

Sunday, February 10 - 1 p.m. Dinner and meeting. Sunday, March 10 - 1:00 p.m., dinner and meeting; Saturday, April 27 - 9 a.m. Park Cleanup; Saturday, May 11 - Dinner Dance; Thursday, May 23 - Supper meeting at the park; Saturday, May 25, 8 p.m. Opening Dance - Ed Hendela.

Looking back - Way Back!!

Our annual Bar-B-Q was a success even though rain continued through most of the day forcing everyone inside. Cozy but not so pleasant as sitting in the sun.

We fed 430 and more; a profit for the day of \$2,067.10.

Special guests were Leander Fornas and Barbara and Ed Laitinen who helped us with programs last year and Walter & Esther Nisula who helped with research and translation of material for last year's 100th anniversary.

Many thanks to all who helped make the event so successful. Many positive comments were heard amongst the crowd. Thanks to those who served, who set up, who donated food or funds or helped in other ways.

Special thanks to Vi Jarvi and Hilka Hagman who co-ordinated the meal and to Pat Fanning, Jay O'Day and Bob Girouard the cooks and the helpers, Dave Lyra and Peter Brandt. Thanks go also to the parkers, Bill Salminen, Armas Jarvi and Jerry Darmody. The cooks, helpers

and parkers worked in the pouring rain and to them we are especially grateful.

We presented scholarships to the following students, Melissa LaMothe, Truman Head, Mark Wiinikka, Ross Charters and Jill Listowich.

Mark Wiinikka was the recipient of the first annual Faith Lutheran Church Memorial Scholarship.

When Faith Lutheran disbanded a few years ago they made a donation to our scholarship fund. In appreciation of the donation and the many years of service to the Finnish community our club last year decided to name one of our annual scholarships in their honor.

The scholarship raffle also went well despite the awkwardness of having the drawing inside.

The annual meeting in November was well attended. The same officers were re-elected for 1991.

Sulo and Irja Haynes finished their three-year term on the scholarship committee. Ray and Virginia Kimball are the new members. Dave Salmonsens asked to retire from the Auditors and was replaced by Ray Kimball. Otherwise, there are no other changes.

Travel
Suggestions
Unique spas

NEW YORK, NY - Finland's health spas, at one time a luxury reserved only for Russian and Swedish royal families, are now also available to North Americans through Finnair's "Unique Spas" packages.

A visit to these resorts, European-style spas with a distinct Nordic touch, allow visitors to experience Finland's diverse offerings - from winter adventures such as ice-breaker cruises and reindeer safaris to cultural summer festivals like the Savonlinna Opera Festival - while indulging in the latest spa treatments.

Weekend and week-long getaways begin as low as \$163, per person, double occupancy and include accommodations, some meals, saunas, swimming and a number of beauty, stress reduction and fitness programs.

Picturesque Locations
and Unique "Adventures"

Located in areas as diverse as Porvoo, a medieval town settled in the 13th century, and

Thanks to Muriel Heiniluoma, Alma LeTourneau and Katy Heiniluoma for hosting the dinner.

The Christmas party was enjoyed by 110 people who ate heartily at Maironis Park's famous buffet and danced the evening away to Elliot Lockwood's music. A check for \$100 was sent to the Salvation Army donated by those at the party.

We also celebrated Miriam Suonu's birthday and Auli and Dave Lyra's 50th wedding anniversary that evening.

Our annual Memorial Service was also well attended. The weather was more like September than December.

Alicia Arnold, an 11-year-old violinist from Lunenburg, was our guest soloist. Standing by the altar with her long blonde hair and best Sunday dress, she looked and played like an angel.

After a trip to the cemetery to light candles, all returned to the Rutland Congregational Church for the usual abundant Christmas coffee table.

Thanks to Hilka Hagman, Marge Taipale, Auli Lyra and Katy Heiniluoma for handling the refreshments. Thanks also to everyone who brought food and things for the table.

Barry Heiniluoma

LAKE WORTH, FL

Kenttä Hall

The holidays proved to be a lot of fun at Kenttä Hall.

Over a 100 people danced to Palmu and Sylvia's music New Year's Eve. Sylvia Hovey served lunch with Dorothy Leino and Gene Tero helping.

The Christmas party was held in the afternoon on Sunday and there was a nice sized audience for the program.

When the curtain opened, there was the Christmas tree all green and gold, a snowman and a sleigh. And two deer were pulling the sleigh and one of them was Rudolph.

Veikko and Pearl Jarvi had just come to Toyland and it was snowing. They didn't mind because they were all bundled up against the cold.

They sang "Winter Wonderland." Veikko played his mouth organ in parts and sang also.

The choir were carolers and they sang "O Christmas Tree," "Rudolph the Rednosed Reindeer" and "Frosty the Snowman."

Emmy Kulkki read the poem "Twas the Night Before Christmas" and read it well.

The three minstrels played a 16th century carol called "The Boar's Head Carol," "Bells A' Caroling" and "God Rest You Merry Gentlemen." They were Jorma Wuorinen, Leo Jaakkola and Henry Forester. Henry also played a solo. His song was "We Three Kings of Orient Are."

Paul and Tamra Czappilicki came from West Bend, Wisconsin, and they brought Tyrne Kalbow who is Tamra's great aunt.

Tamra sang "O, Holy Night" and dedicated the song to Tyr-

ne. It was a surprise to Tyrne.

Tamra had her two children with her, Kaija and Tonya. Many thanks to Tamra for singing for us. Her children got to see Santa and get candy.

In the second scene Santa Claus was in the toy store and the children sat on his lap and said they had been good.

Carl Marks was the store keeper and he wound up the toys when they lost steam as they were dancing.

The dancing toys were a soldier, Jorma Wuorinen; a doll, Linnea Hoover; and a Jack-in-the-box, Pearl Jarvi. She really jumped out of a box.

Janet Kivi played for all. Carl Marks made the sleigh, Vera Marks the snowman and the ladies in the kitchen trimmed the tree.

Coffee and pulla was enjoyed by everyone and to top things off, we danced to Jorma's music.

I want to thank everyone who helped out, the lady who brought her children, Arnold for being Santa Claus, Bill Paananen for letting us use his Santa Claus outfit and the choir for singing.

Lenni Paaes put a lot of pep into the program last Sunday night. He sang many songs and kept up a patter of talk and jokes all evening.

Seija and Reino Lehteva played beautifully and the magician fooled us all with his tricks.

We are fortunate indeed to have these programs put on by artists from Finland. Let us hope they come for a long time.

Vera Marks

BARGAIN HUNTERS will not be able to resist Finnair's five day getaway in Helsinki. Shopping certificates worth over \$500 on Finland's famous design products and reduced rates on museums and attractions are highlights of Finnair's "Warm Hearted Weekend" packages to Helsinki, available October 1990 through April 1991.

With prices beginning at \$595 per person, double occupancy, the packages include roundtrip airfare from New York and four nights deluxe accommodations in the heart of Helsinki. Also included is a guided tour of Helsinki and discounts on everything from public transportation to admission to the Finnish Parliament, zoo and museums.

For more information contact the Finnair Tour Desk, 1-800-950-5000, in New York 212-889-7070; or the Finnish Tourist Board at 655 Third Avenue, New York, NY 10017.

Finnish Tourist Board

Kuusamo, a small town in the wilderness of northern Finland, these healthy getaways offer ideal settings for visitors to combine a total spa experience with hiking, bicycling, canoeing, skiing and other outdoor activities.

For example, Finnair's program at the Spa Hotel Casino includes a three day/two night weekend package at a picturesque estate in the lively cultural town of Savonlinna. For \$192 per person double occupancy, visitors can enjoy accommodations, breakfast, use of saunas and swimming pools as well as massages and parafango clay treatments.

Savonlinna offers year-round cultural events including the world-renowned summer opera festival, the international Snow Sculpture competition in February and diverse classic and modern art exhibits year-round at Retretti, Finland's largest exhibition hall.

More adventurous spa enthusiasts can spend an exotic week at the new Eden spa near Oulu, the gateway to Lapland. Because of its ideal location, this health center offers exciting outdoor winter activities such

as snowmobiling and ice-breaker cruises. Finnair's eight days/seven nights package to Eden includes accommodations, breakfast, choice of lunch or dinner, saunas, swimming pools, gymnastics programs (including water gymnastics), relaxation programs, mud baths, hydroxaur and jacuzzi herbal bath, and a massage. By combining a number of outdoor adventures and treatments, the Eden Spa is a truly unique destination.

Additional spas featured in Finnair's program are in the medieval towns of Porvoo and Naantali and the arctic resort of Kuusamo.

At each Finnish spa an expertly trained staff provides treatments using fragrant oils, mineral water, heat, herbs and seaweed as well as personalized exercise and health care programs, cosmetological consultations, and fine dining and cuisine.

For more information about spas in Finland contact Finnair at 1-800-950-5000 or the Finnish Tourist Board, 655 Third Avenue, New York, NY 10017, 212-949-2333.

New York, NY

Finnish poetry at UN

A program of "Finnish Poetry", focusing on THE KALEVALA and KALEVALA MYTHOLOGY and featuring speakers Ritva Poom and Rika Lesser, will be presented at the Dag Hammarskjöld Auditorium at the United Nations (First Avenue & 42nd Street) at 6-7 p.m. on Thursday, January 17.

Ms. Leena Peltola, Counsellor, Press and Cultural Affairs, of the Consulate General of Finland, will introduce the speakers.

The program will include excerpts from THE KALEVALA and KALEVALA MYTHOLOGY, as well as poetry by Eeva-Liisa Manner, Claes Andersson and Göran Sonnevli.

Ritva Poom's translations of Finnish and Estonian literature

and ethnography have been widely published.

She translated by bilingual chapbook FOG HORSES by Eeva-Liisa Manner (Cross-Cultural Communications 1986), a Columbia University Translation Center award winner, and translated and edited KALEVALA MYTHOLOGY (Indiana University Press, 1989) under a National Endowment for the Humanities. She is also the recipient of Fellowships from the New York State Council on the Arts and the National Endowment for the Arts.

Rika Lesser is a poet and translator of Swedish and German literature.

Among her books are ETRUSCAN THINGS (1983), RILKE: BETWEEN ROOTS (1986) and

GUIDE TO THE UNDERWORLD by Gunnar Ekelöf (1980), for which she received the Harold Morton Landon Poetry Translation Prize from the Academy of American Poets.

She has also translated several works of fiction and has taught writing and literary translation at George Washington University, Yale University, and the Poetry Center of the 92nd Street Y. She is currently the Co-Chair of the P. E. N. Translation Committee.

The program is presented by Cross-Cultural Communications, Stanley H. Barkan, director, and the U. N. SRC society of Writers, David Curzon, vice president.

For required reservations, please call 212-963-6864.

Finland Information

Philadelphia, PA

Ethnic press exhibit at Balch Institute

"Many Voices: The Ethnic Press in America," a new exhibition honoring Benjamin Franklin, its founder, will be on display at the museum of the Balch Institute for Ethnic Studies through March 30, 1991.

In 1732 Benjamin Franklin established the *Philadelphische Zeitung*, the first 'non-English' newspaper in the English colonies.

In 1775 he also founded *La Gazette de Montreal*, the first French-language newspaper in North America. It is published today as the *Montreal Gazette*.

From its start in Philadelphia in 1732, America's ethnic press grew in size and importance. It was and is both a link with the immigrant's cultural heritage and an essential element in his adjustment to life in a new country.

The headlines and stories in the ethnic press are a record of the changing interests and concerns of each ethnic group. To

the surprise of many, the ethnic press continues to flourish as new waves of immigrants discover a new interest in their ethnic heritage.

In the earliest stages (through the final decade of the 19th century) newspapers were published by German, French, Dutch and Scandinavian groups.

During the second stage, beginning at the end of the century, publications by central and eastern European groups, who had arrived by that time, appeared.

The foreign-language press in the United States enjoyed its heyday from about 1890 to 1930. The National Origins quotas of the 1920s reversed its fortunes. Smaller numbers of arrivals and the aging of the first generation created large obstacles for foreign language publications.

Since World War II there has been a revival of interest in ethnic publications.

Displaced persons and political refugees have provided a

new pool of readers, and a revival of ethnic consciousness, over the past several decades, has sparked new interest.

In addition, the appearance of groups new to the United States, from the developing nations of Latin America and Asia, has created a need for new media.

Drawing on the Balch Institute library's own ethnic press collection and the artifact collections of the museum, the exhibition will include not only old newspapers, but also photographs illustrating the history of the ethnic press, the personal papers of ethnic editors and even old printing presses and other equipment used by these organizations.

The museum of the Balch Institute for Ethnic Studies, located at 18 South Seventh Street, is open Monday through Saturday, 10 am - 4 pm. Admission is free, a donation is requested.

For further information call 215-925-8090.

Minnesota Finlandia ski race

Each year for the last decade, the Minnesota woodland, home of legendary lumberjack Paul Bunyan, has been the setting for the "Minn-Finn."

The friendly northwoods community of Bemidji, located on the shores of Larson Lake, near the headwaters of the mighty Mississippi River, hosts this Great American Ski Chase event in honor of northern Minnesota's many Finnish immigrants.

The Minn-Finn is one of the two remaining races which were founding members of the Great American Ski Chase.

Carved by huge glaciers, the remnants of which have formed Minnesota's 10,000 lakes, the Bemidji terrain is one of the most attractive areas for cross country skiing anywhere in the United States.

The beautiful course winds its way through forests of oak, maple and conifers skirting the shores of Lakes Larson and Julia along the way.

The entire community, including Bemidji State University, opens up its arms to the many skiers who annually come to do the Minn-Finn.

Defending GASC champion John Aalberg broke away in the final km to beat racer Fredrik Lanstedt of Albuquerque (NM) for the 1990 win.

Fischer/Salomon team skier

Lynne Cecil of Plymouth (MN) won the women's 46 km by more than six minutes over Sue Long in 1990.

The 1991 Minn-Finn will start at 10:00 a.m. on Saturday, February 16.

For more information, contact the organizer: Minnesota Finlandia, P. O. Box 771, Bemidji MN 56601; Tel. 218-751-0041.

Mojakka is a word from Finland

Many American Finns call both meat and fish stews *mojakka*, but this word is not used in Finland. The Finnish name for soups and stews is *keitto*.

Last year when Helena Rautala, a linguist, was a visiting Assistant Professor at the University of Minnesota she was often asked about the word *mojakka*.

Back at the University of Turku Helena checked the word in the archives of the Finnish vernacular to determine the etymology of the word.

She found that "in northern Bothnia, for example in Kalajoki, the word is known in two senses, namely 'good tasting' and 'fish soup, usually made of potatoes and Baltic herring.'

"This fish soup was a popular meal among fishermen in their little cabins outside the villages. So that the emigrants took the word with them to the new country and did not invent it in America."

FACA, Inc. Newsletter

'Solidarity Forever' - universal anthem of organized labor

While poking around in the Finnish archives at the Immigration History Research Center at the University of Minnesota at St. Paul last summer, I came across two stanzas of a song familiar to me in English in an old copy of *Industrialisti*, the now defunct Finnish language newspaper of the Industrial Workers of the World (IWW):

*Me kaupungit ja kauppalat, rautatiet rakennetään,
Myllyt, tehtaat, kaivokset käyntiin loihditaan.
Tämän rikkauden keskellä nälkää näemme vaan
Mutt' unioissa voima on.*

★ ★ ★

*Kaikki miljoonat kun työmme luo meiltä riistetään,
Vaan ilman meit' ei yksikään käy pyörä pyörimään.
Me voimme riiston lopettaa kun kaikki käsittää
Et' unioissa voima on.*

These were some of the words in Finnish to "Solidarity Forever", written to the tune of "John Brown's Body" by IWW songwriter Ralph Chaplin in January 1915. (Chaplin was one of a trio of prolific IWW songsmiths which also included Joe Hill, a Swedish immigrant migrant worker and a later labor martyr, and "T-Bone Slim", sobriquet for Matt Valentin Huhta, a Finnish-American Wobbly, born in the Ashtabula, Ohio, Finntown, who was also a popular longtime columnist and satirist for the English language *Industrial Worker* (which still publishes as a monthly)).

"Solidarity Forever" was not only sung by Wobblies (undoubtedly many of them Finnish immigrants) in the logging camps and mines across our continent, and in hobo jungles along the railroad tracks. It soon spread to become the virtual anthem of the whole American labor movement. It was the rallying cry of the halcyon days of the CIO organizing drives in basic industry during the 1930s and 1940s. It was particularly a great favorite in the union halls of the United Auto Workers.

Chaplin's original English stanzas from which the above loose Finnish translation came were:

*It is we who plowed the prairies, built the cities where they trade;
Dug the mines and built the workshops; endless miles of railroad laid
Now we stand outcast and starving, 'midst the wonders we have made;
But the union makes us strong. (Chorus)*

★ ★ ★

*They have taken untold millions that they never toiled to earn,
But without our brain and muscle not a single wheel can turn.
We can break their haughty power; gain our freedom when we learn
That the Union makes us strong. (Chorus)*

I have sung and heard "Solidarity Forever" countless times in labor rallies and picket lines over the decades. I've heard and sung it in its Spanish version, "*Solidaridad Pa' Siempre*", while participating in the great marches and demonstrations of Cesar Chavez's United Farm Workers Union during the Delano (CA) Grape Strike of the 1960s when the UFW was first organizing. I have sung it in strikes of the old International Typographical Union (now merged into the Communications Workers of America) to which I've belonged for 33 years.

Most recently we sang "Solidarity Forever" on the mass informational picket lines of the Hotel and Restaurant Employees' Union No. 2 in San Francisco, in its current organizing drive at the downtown Parc 55 Hotel. Leading our lusty curbside serenade at several of these demonstrations was an Asian immigrant hotel maid who rallied us on through her bullhorn. It also highlighted a recent San Francisco labor rally in support of the picketing bus drivers in the ongoing national Greyhound Lines strike.

But my most touching experience in hearing this stirring piece was in a labor video about a late 1980s strike by Black workers against a British tire company in South Africa, many of the activists of which were later murdered by secret para-military death squads. In the video, a group of Black African women in tribal dress, just recent recruits to industry from their native villages, sang "Solidarity Forever" in heavily-accented English, but with the same unquenchable enthusiasm as the early American Wobblies had done 70 years before! The power of song in labor and social protest movements cannot be underestimated. Witness the staying power of "We Shall Overcome" from the inspiring civil rights movement in the 1960s and 1970s.

Are there any "old-timers" of the Finnish-American labor movement among RAIVAAJA readers who still might know all the words in Finnish to "Solidarity Forever" from their earlier experiences? "Old-timers" who might have been students at Work Peoples' College (*Työväen Opisto*), the Finnish Wobbly labor school in Smithville, Minnesota? Or who were "Yipsels" (Young Peoples' Socialist League members) of the Finnish Socialist Federation? Or who cut their teeth in the youth groups of the Finnish Workers Federation? If you have the words, I would appreciate your sending them to me. I'd very much like to have them for my collection of international labor songs. Or if you have other such songs in Finnish in old scrapbooks or shoeboxes, they'd be welcome, too. *Kiitos!*

Harri Siitonen
106 Sanchez St., Apt. 17
San Francisco CA 94114

Bloomington, IN

Indiana University's Department of Uralic and Altaic Studies will present Aki Kaurismäki's feature film "Leningrad Cowboys Go America" on Thursday, January 17, 1991, 7:00 p.m. in Ballantine Hall 013.

The movie, in Finnish with English subtitles, will be played on a large-screen video. Free admission.

Kaurismäki's movie "Ariel" will be shown in the Ryder film

series January 18-22.

On Friday, Jan. 18, "Ariel" will be shown in Fine Arts at 7:00 p.m.; on Sat., Jan. 19, Sunday, Jan. 20, and Tuesday, Jan. 22, it will be shown in Bear's Place at 7:00 p.m.; on Wednesday, Jan. 23, at 9:15 in Bear's Place; and Friday, Jan. 25, in Wdburn 100 at 7:00.

"Ariel" has been selected as the best foreign film of 1990 by the National Society of Film Critics.

Ambassador Valtasaari will speak at Suomi commencement

HANCOCK, MI -- The Finnish ambassador to the United States will be the speaker at Suomi College's 87th commencement Sunday, May 5.

His Excellency Jukka Robert Valtasaari, who has held his current diplomatic post since November 1, 1988, recently accepted the college's invitation to speak at the graduation ceremonies. He has been in Fin-

land's foreign service for 24 years.

Valtasaari was born Aug. 1, 1940, in Kuopio, Finland. He has a master's degree and a licentiate, which is an advanced degree in Europe, in political science from the University of Helsinki.

Valtasaari is married to the former Etelä Maria Gadd. The couple has three children.

Valtasaari's visit will be his first to the campus of the two-year college, which has an enrollment of about 525 students.

Suomi News Service

Kalenteri

CALIFORNIA

Jan. 19 - Installation of officers dinner, 1 pm, United Finnish Kaleva Lodge No. 21, 1970 Chestnut St, Berkeley.

Feb. 12 - United Kaleva Lodge No. 21 membership meeting, 7:30 pm, Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley.

FLORIDA

Jan. 16 - Turku Ensemble in concert of recent Finnish chamber music, 8:15 pm, University Memorial Auditorium, University of Florida, Gainesville.

- Turku Ensemble in concert of recent Finnish chamber music, 8:15 pm, University of Florida, Gainesville.

Jan. 17 - Professor Mikko Heiniö, University of Turku, will lecture on contemporary Finnish composers and their music, 2:00 pm, Room 120, Music Building, University of Florida, Gainesville. More info: 904-392-0223.

April 4-7 - FinnFest USA '91, Lake Worth. For more information, write: FinnFest USA '91, P. O. Box 1229, Lake Worth FL 33460.

MASSACHUSETTS

Jan. 16 - Finnish American Society of Cape Cod monthly meeting, 7:30 pm, Burger King Community Room, Exit 6 Route 6, West Barnstable. Language classes at 6 pm.

Jan. 17 - Meeting of the Central Committee of Finnish churches and organizations, 7 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg.

Jan. 20 - Meatball dinner, 1:30 pm, Saima Park, Fitchburg. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Finnish American Club of Rutland meeting, 2 pm, Town Hall, corner of Routes 56 & 122A, Rutland. Potluck dinner, 1 p.m. Program: Leander Fornas on Sointula and lead pouring by Barbara and Ed Laitinen.

Jan. 27 - Finlandia Foundation Boston Chapter annual meeting, St. Paul's Evangelical Lutheran Church, Arlington. Program: Roy Helander on Finnish theater.

- Dance, 3:30-6 p.m., Saima Park, Fitchburg. Music by John Chambers and Friends. Scandinavian Couple Dancing instruction, 3:00-3:30 pm. Sponsored by Revontulet.

MICHIGAN

Jan. 26 - Las Vegas Nite, 8 pm-midnight, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills. Admission includes light lunch and other refreshments.

Feb. 9 - Finnish-American Society of West Central Michigan program, 2 pm, Auditorium, Yankee Clipper Library, 2025 Leonard NE, Grand Rapids. Program to be announced.

MINNESOTA

Jan. 18 - Finnish American Cultural Activities Inc. monthly meeting, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave, St. Paul. Program: From Finland to Minnesota: M.A. S.T. Minnesota Agricultural Student Trainees.

Jan. 24 - Finnish Genealogy Group meeting, 7:00 pm, International Institute, St. Paul. Program: "The Finnish Way To Do It" by Matti Korpinen.

Jan. 31 - Koivun Kaiku Kantele group in concert, 7:30 pm, Cedar Cultural Center, 416 Cedar Ave South, Minneapolis.

RHODE ISLAND

Oct. 27 - March 10 - Exhibit: "Facets of the Jewel - Photographs of Roger Williams Park" by Marlene Wisiuri-Aho, Museum of Natural History, Roger Williams Park, Providence. Museum hours: Tuesday-Friday, 10 am-4 pm; Saturday-Sunday, 11 am-4 pm.

All programs subject to change

Fitchburg, MA

The Linna family in a 1917 photograph by Powers of Milford, N. H. Left to right: Veikko Antero Linna, Antti Hjalmar Linna, Lyyli Mathilda (Lahti) Linna and Sirkka Elizabeth Linna.

The centennial of the birth of Andrew H. Linna, born in Perho, Finland, on Jan. 15, 1891, is being noted this week.

Linna was one of RAIVAAJA's first delivery boys and subscribed to the paper all his life.

Both he and his wife, Lyyli, were also agents, responsible for many subscriptions over the

years.

Antti Linna died in 1973.

Both his children and grandchildren are presently subscribers to RAIVAAJA.

His daughter, Sirkka E. Höglund of Ashburnham, is also a faithful RAIVAAJA volunteer, helping every Wednesday to process the papers for mailing.

Sports

Two young women from Finland have led the St. Mary's Gaels women's basketball team to a thus far successful 11-3 season.

Anja Bordt, who plays guard, is the team's top scorer.

In a recent game against Fordham University (Jan. 5), Ms Bordt led her college team to a 96-79 victory, scoring 29 points.

The other Finnish first stringer on the team is a Ms Päiviö, who's first name I don't know.

Ms Päiviö scored 11 points in the Fordham game, played on St. Mary's home court at Moraga, California.

-- Harri Siitonen

Ask

RAIVAAJA

Looking for Finnish Spitz

I am interested in finding a breed of dog known as the "Finnish Spitz."

If you would happen to have any information on how or where I could obtain this dog I would be very appreciative.

T. T., Quincy MA

RAIVAAJA has carried ads for Finnish Spitz in the past, but we do not know who might be breeding the dogs today.

If any of our readers sell Finnish Spitz, or know who does, let RAIVAAJA know. Write to RAIVAAJA, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600. We will then list sources of Finnish Spitz in a future issue.

Letter to the editor

Dear Friends and Colleagues,

We call your attention to an important event this year in the Twin Cities at the University of Minnesota -- a conference [THE MAKING OF FINNISH AMERICA: AN ETHNIC CULTURE IN TRANSITION, November 6-9, 1991] sponsored by Finnish American scholars and organizations in cooperation with the University of Minnesota. We need your financial support to make this conference possible.

"Heritage Preservation" has become an idea known to most Finnish Americans. We all take pride in recovering our history and preserving our unique identity.

But we often forget that it was a small group of Finnish American scholars who pioneered the way, especially through a series of conferences begun in 1974.

Now, 16 years later, new questions need fresh answers.

Who are we Finnish Americans in this multi-ethnic America? What do the present closer relations to Finland mean?

What does the future offer to third and fourth generation Finns in America?

These are the kinds of issues this conference will address.

This is the first project to benefit from the establishment at the University of Minnesota, in cooperation with the Government of Finland, of an endowed chair for visiting professors from Finland and a Center for Finnish Studies.

Unfortunately in these days of fiscal problems the University's sponsorship does not guarantee adequate funding.

The conference is planned by a committee of volunteers on a very tight budget of about

\$10,000.

We are appealing to the Finnish American community and friends for financial assistance. You have always been generous in providing support to conferences and projects that will benefit the Finnish American community.

Seed money has been provided by donations of \$500 from the local Finnish American Cultural Activities Inc. and \$250 from the United Fund for Finnish American Archives.

We must, however, depend on your generosity for the remainder. We deeply appreciate any assistance you can give.

We look forward to your participation with us.

Sincerely yours,

Carl Ross & Michael Karni
On Behalf of the Arrangements Committee

★ ★ ★

If you wish to contribute to help organize the Conference on "The Making of Finnish America" November 6-9, 1991, you can send your check (made payable to University of Minnesota) to: Leslie Denny, Program Director, Professional Development and Conference Services, 220 Nolte Center, 315 Pillsbury Drive S. E., University of Minnesota, Minneapolis MN 55455

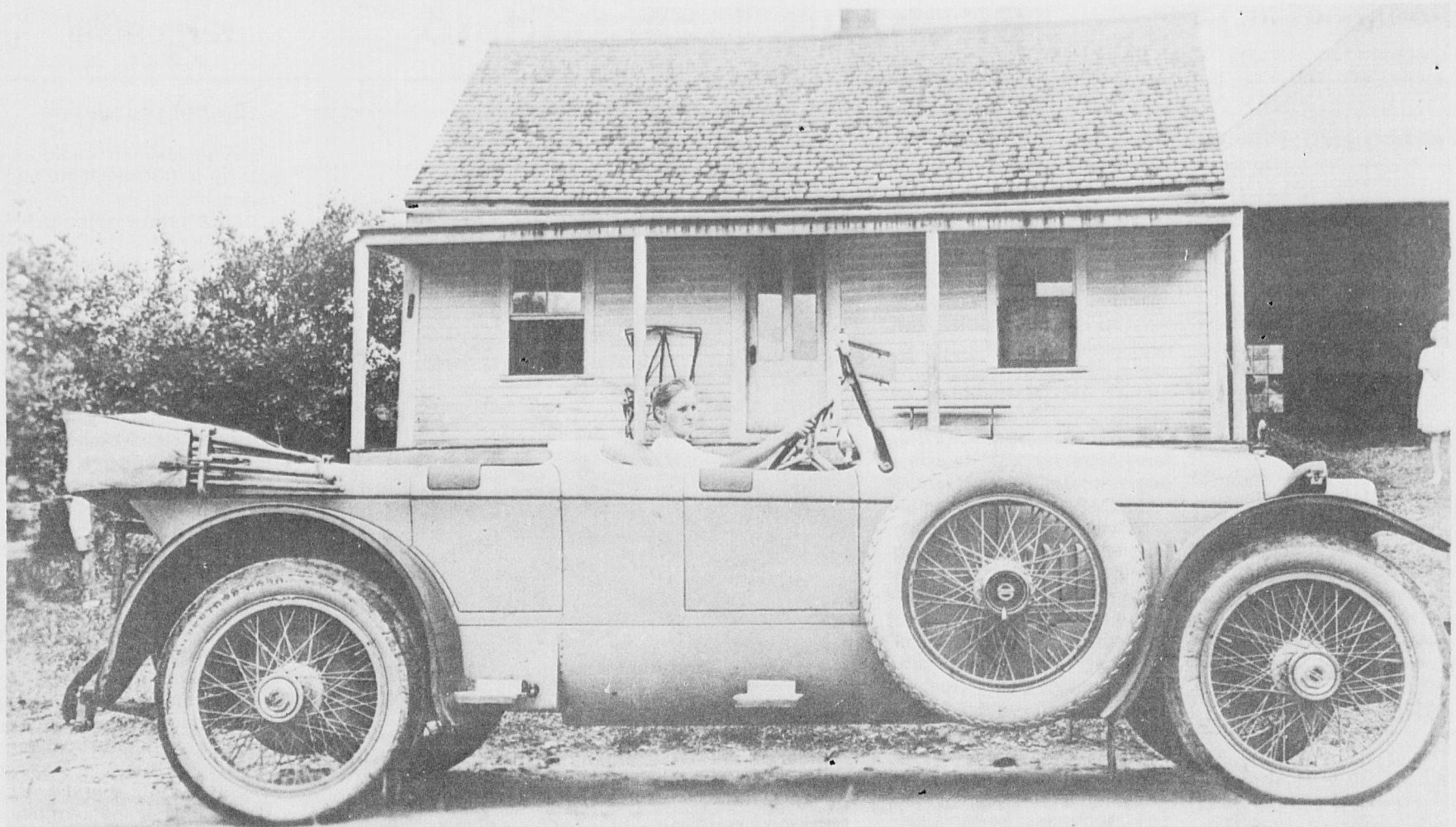
FinnFest USA '91

Huhtikuun (April) 4 - 7, 1991

Jatkuvaa viihde- ja huviohjelmia, tori, hengellistä ohjelmaa ym. Joistakin tapahtumista peritään rekisteröintimaksu, mikä on kahdenlainen. Täysimaksu oikeuttaa osallistumaan avajaisiin ja päättäjaisiin, laivaretkille ym. Päivämaksu oikeuttaa yhden päivän tapahtumiin. Lisätietoja saa kirjoittamalla:

FinnFest USA Committee
P.O. Box 1229, Lake Worth, FL 33460

FITCHBURG, MA - Hilma (Kotka) Koski sits at the wheel of a Cunningham automobile in the above old-time photograph. Her husband, "kelloseppä" (watchmaker) A. William Koski purchased the Cunningham - known in its day for quality and luxury - when another local businessman did not buy it after he had ordered it.

The photograph was taken at the Koski's summer place in Rindge, NH, according to Anja (Koski) Gamble, the Koski's daughter, who can be seen in the photo on the far right standing in front of the barn. Gamble also reports that this is the car in which her mother and father traveled to the Canadian border in 1921 to meet her father's cousin Oskari Tokoi who was coming to the United States after the Finnish Revolution of 1918.

Thank you to Anja Gamble for sharing this photograph with us.

FITCHBURG, MA - Hilma (Kotka) Koski istuu Cunningham auton ratissa ylläolevassa vanhassa valokuvassa. Hänen miehensä kelloseppä A. William Koski osti Cunninghamin - mikä tunnettiin laadustaan ja loistokkuudestaan - erään toisen paikallisen liikemiehen tilattua auton sitä kuitenkaan ostamatta.

Valokuva on otettu Kosken kesämökillä Rindge, NH:ssä, Kosken tytären Anja (Koski) Gamblen mukaan. Hänet löytää kuvan oikeassa ylä-laidassa ladon edustalla seisomassa. Gamble kertoo auton olleen saman, jolla hänen äitinsä ja isänsä matkustivat Kanadan rajalle 1921 hakemaan isänsä serkun Oskari Tokoin, joka saapui Yhdysvaltoihin Suomen vallankumouksen jälkeen.

Kiitos Anja Gambelle valokuvasta.

I am writing this on January 15th, 1991, attempting to meet today's press deadline for this newspaper, and in anticipation of the Bush/United Nations deadline issued to Iraq, which expires at midnight tonight.

I cannot help thinking that if Kuwait grew carrots, rather than producing oil, the United States Army, Navy and Marines would not be near the mideast. And, since Kuwait is not a democratic country, and never has been, we aren't in the mideast to save democracy.

And, of course, if this were the real reason for our apparent outrage, why isn't President Bush taking steps to save the newly formed democratic government of Lithuania - now that the Soviet Union has shown its

true colors and sent its occupation troops into Lithuania.

The whole scene is a mess and, if President Bush goes ahead and wars upon Iraq, I'm afraid of consequences.

I can see a total mideast conflagration, with Syria and Israel contributing to the destruction. I can see acts of extreme terrorism in the United States involving population centers, nuclear reactor plants and water supplies. I can see American blood spilled all over the mideast and even at home.

And for what? To save a few American oil companies? Is this what it's all about?

I can see the mideast situation developing into a black mark to be recorded in the history of the United States.

pöllön
silmä

Kirjoitan tätä tammikuun 15, 1991 koettaen ehtiä sanomalehtemme tämpäpäiväiseen määräaikaan mennessä ja odotan Bushin/Yhdistyneiden Kansakuntien Irakille julistaman määräajan raukeamista keskiyöllä.

En voi olla ajattelematta, että jos Kuwait viljeli porkkanoita öljyn asemasta, Yhdysvaltain armeija, laivasto ja merijalkaväki tuskin olisivat lähi-idän seuduilla. Ja koska Kuwait ei ole demokraattinen valtio, eikä ole koskaan ollutkaan, emme ole lähi-idässä demokratian pelastamiseksi.

Ja tietenkin, jos tuo olisi todellinen syy ilmeiseen suutumukseemme, miksi presidentti Bush ei ole ryhtynyt toimiin Liettuan äskettäin syntyneen demokraattisen hallituksen pelastamiseksi - nyt kun Neuvos-

toliitto on vihdoinkin näyttänyt todelliset kasvonsa lähettämällä miehitysjoukkonsa Liettuaan.

Tilanne on todellinen sekasotku, ja jos presidentti Bush päättää pitää päänsä ja ryhtyy sotimaan Irakia vastaan, pelkään seurauksia.

Uskon meidän näkevän täydellisen lähi-idän mullistuksen, Syyrian ja Israelin myötötvai- kuttaessa verilöylyyn. Uskon meidän näkevän vakavia terroristi-iskuja Yhdysvaltain asuin- keskuksissa, ydinreaktoreissa ja vesivarastoissa. Uskon meidän näkevän amerikkalaisen veren vuotavan kautta lähi-idän ja kotimaassakin.

Ja miksi? Muutaman amerikkalaisen öljyfirman pelastamiseksi? Siitäkö on kysymys?

Uskon lähi-idän tilanteen kehittyvän ikäväksi muistutukseksi Yhdysvaltain historiassa.

VERÄJÄLLÄ ... jatkoa sivulta 7

nein silmin eläisi elämänsä parhainta aikaa uudelleen? Varsinkin nyt, Uuden vuoden ja uuden vuosikymmenen "Veräjällä". On uskallettava muistaa sitä "Veräjää", joka kerran aukenee ja sulkeutuu jokaisen ihmisen kohdalla ikuisesti...

Siunattua Uutta Vuotta kaikille, sekä sylintäydeltä Onnea!

Kerttu Kopsala

SUOMALAINEN ... jatkoa sivulta 3

suus sitten saataisiin kiertoon?

Yhdysvalloissa, varsinkin Minnesotassa, Washingtonissa ja Oregonissa, toimii tällä hetkellä vireitä amerikansuomalaisia yhdyskuntia. Näillä ryhmillä olisi varmasti kiinnostusta ja vaikutusvaltaakin suomalaisen kirjallisuuden edistämiseksi Yhdysvaltojen markkinoilla. Tämä on kuitenkin pitkä ja hidas prosessi.

Olisi löydettävä nopeampia väyliä suomalaisen kirjallisuuden saattamiseksi amerikkalaisen yleisön tietoisuuteen. Suomalaista kirjallisuutta olisi myös ulotettava muillekin kuin amerikansuomalaisille.

Teksti ja kuvat:
Riitta Koivisto
(Turun yliopiston
liopistotiedot)

Hitlerin "Taisteluni" julki Neuvostoliitossa

Neuvostoliiton puolustusministeriön julkaisema aikakauslehti Vajenno-istoritsheski Dzhurnal (Sotahistoriallinen aikakauslehti) on aloittanut Adolf Hitlerin Mein Kampf -teoksen julkaisemisen. Hitlerin kirjaa ei ole aiemmin julkaistu Neuvostoliitossa.

Lehden toimitus on perustellut julkaisemista julkaisun

johdannossa, jonka mukaan Hitlerin kirjan sisältö on jo kaikille tuttu. Kirjan julkaisemista puoltaa sekin, että on tiedettävä, mitä uusnatsit lukevat.

Aikakauslehden mukaan on kiinnitettävä huomiota siihen, mihin suuntaan ja mille tarkoituserille sotiaallispoliittisesti ja taloudellisesti vahva Saksa kehittyi.

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Uutispaloja

Tällä viikolla huomioimme vuonna 1973 kuolleen Antti H. Linnan syntymän 100-vuotispäivää. Hän syntyi Suomen Perkossa tammik. 15, 1891.

Linna oli yksi Raivaajan ensimmäisistä kantajapoista ja lehden elinikäinen tilaaja. Sekä Linna että hänen vaimonsa Lyyli toimivat asiamiehinä, hankkien lukuisia tilauksia vuosien kuluessa.

Linnojen molemmat lapset ja tyttärensä ovat myös Raivaajan tilaajia. Tytär Sirkka Höglund työskentelee myös Raivaajan vapaaehtoispostittajana viikosta toiseen.

Tulevia tilaisuuksia

Tilkutäkkien näyttely tammik. 16 - toukok. 26, 1991 Gardner Heritage State Park Visitor's Center'ssä, 26 Lake St., Gardner, MA.

Näyttelyn keskipisteenä on työn alla oleva kaikkien Gardnerin etnisten ryhmien yhdessä kokoama tilkkutäkki. Suomalaiset ovat myös edustettuina. Vapaaehtoisuustyöläiset ovat tervetulleita auttamaan täkin kokoamisessa. Aikaisempaa ompelukokemusta ei vaadita.

Talviset audioloajat ovat keskiviikosta lauantaihin klo 12:00 - 4:30 ip. Lisätietoja saa numerosta (508) 630-1497.

★

Finnish American Club of Rutlandin kuukausikokous sunnuntaina, tammik. 20. p:nä klo 2 ip. Rutlandin kaupungintalolla, valtateiden 56 ja 122A risteyksessä Rutlandissa.

Leverettissa asuva Leander Fornas näyttää dioja ja puhuu viime kesäisestä Kanadan matkastaan, mikä vei hänet myös Matti Kurikan perustamaan ihanneyhdyskuntaan Sointulaan.

Hubbardstonilaiset Barbara ja Ed Laitinen ovat myös paikalla johtamassa perinteistä uudenvuodenaaton tinnanvalantaa.

★

Kansantanshuryhmä Revon-tulet järjestää tanssit Saiman Puistossa sunnuntaina, tammik. 27. p:nä klo 3 - 6 ilta-päivällä.

Ohjausta skandinaavisten paritanssien askelissa klo 3 - 3:30, tanssia klo 3:30 - 6:00. John Chambers & Friends huolehtii musiikista.

Leila Mustanoja, Suomi-Seuran järjestöpäällikkö, teki äskettäin tutustumiskäynnin Uuden Englannin alueen suomalaisyhteisöihin.

Matkan ensimmäisenä pysähdyspaikkana oli Fitchburg. Tammikuun ensimmäisen sunnuntain ilta-päivällä Mustanoja tapasi koko joukon alueen suomalaisia Saiman Puistoon järjestetyn kahvitilaisuuden merkeissä.

Suomi-Seuran takäläinen jäsensihteeri Paxtonissa asuva Eva Hirvi, joka toimi myös Mustanojan emäntänä, esitelti vieraan kuulijakunnalle.

Mustanoja on koulutukseltaan ekonomi ja hän toimi American Field Service-vaihto-oppilajärjestön toiminnanjohtajana vuoden 1989 elokuuhun, jolloin hänet nimitettiin Suomi-Seuran järjestöpäälliköksi.

Mustanoja kertoi vierailleen Fitchburgissa kerran aikaisemminkin, mutta siitä on jo ehtinyt kulua 24 vuotta.

"Suomessa ei aina ymmärretä, miten paljon te amerikkansuomalaiset teette Suomen hyväksi ja sen tuntemiseksi," Mustanoja kertoi kuulijajoukolle.

Hänen mukaansa kotisuomen asukkailla olisi vielä paljon oppimista amerikkansuomalaisten keskuudessa vallitsevasta avosydämyydestä ja auttamisenhalusta.

"Te ette koskaan sano, että teillä ei ole aikaa tai rahaa," hän kommentoi.

Mustanoja kuvasi Suomi-Seuran taustaa ja toimintaperiaatteita. Seura on vuonna 1927 perustettu aatteellinen kansalaisjärjestö, minkä maailmanlaajuinen jäsenluku on noin 73,000.

Seura toimii ulkosuomalaisten yhdyssiteenä Suomeen ja sen kulttuuriin. Samalla se ylläpitää myös Suomen siteitä ulkosuomalaisiin.

Mustanojan mukaan melkoinen summa Suomen hallituksen varoja kulkeutuu Suomi-Seuran välityksellä käyttö-tarkoituksiinsa.

"Suomi-Seura tekee kovasti työtä saadakseen hallituksen ymmärtämään, miten tärkeää Suomen apu on ulkosuomalaisille," hän totesi.

Mustanoja puhui seuransa jäseneduista ja sen kuusi kertaa vuodessa julkaisemasta Suomen Silta-lehdestä. Jäsenet saavat lehden automaattisesti, muille ulkosuomalaisille se lähetetään ilmaiseksi heidän sitä pyytäessään.

Suomi-Seuran järjestöpäällikkö Leila Mustanoja (vas.) Fitchburgin alueen emäntänä toimi seuran jäsensihteeri Eva Hirvi Paxtonista (oik.).

Mustanoja kertoi myös Juuret Suomessa 1992 -tapahtumasta. Silloin vietetään Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhlaa. Juhlavuoden aikana järjestetään koko joukko erilaisia tilaisuuksia, joihin toivotaan ulkosuomalaisten runsasta osanottoa.

"Odotamme vuoden aikana 40,000 ulkosuomalaista Suomeen," Mustanoja kertoi. He tulevat joko esiintymään, viereilemaan tai osallistumaan erilaisiin symposiumeihin.

Vuoden tapahtumaketju on laaja ja pitkä. Urheilua, kulttuuritapahtumia, rippikoulu-leirejä, ammattikokouksia jne. kautta vuoden eri puolilla Suomea.

"Pesäpallon World Cup pelataan Suomessa ja Ilmajoen Musiikkijuhlilla esitetään siirtolaisoppera," Mustanoja jatkoi.

Hän kertoi Finnairin tarjoavan edullisia matkoja juhluvuoden aikana. Monet suomalaishotellit ovat luvanneet

antaa alennuksia ulkosuomalaisille.

Suomi-Seura on omaksunut motokseen "USA '91". Nyt paneudutaan toden teolla amerikkansuomalaisten tapamiseen.

"Olette suurin jäsenryhmämme maailmalla," Mustanoja kommentoi. "Aiomme matkustaa sellaisille paikkakunnille, joissa emme ole aikaisemmin vierailleet," hän jatkoi.

Fitchburg tosin ei ole vieras paikka Suomi-Seuralle ja sen virkailijoille, mutta "USA:ssa"han ei voi käydä pistäytymättä Fitchburgissa," Mustanoja totesi kohteliaasti.

Mustanojan Fitchburgin vierailuun kuului myös tutustumisen Raivaajan toimitukseen ja Finnish Cultural Center'n Memorial Library huoneeseen järjestön presidentti Aili Walshin johdolla.

Täältä matka jatkui ensin Rutland Vermontiin tapaa jatkua seuraavalla sivulla

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan väliaikaisena työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St., 3. kerros, Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, tammik. 19. klo 7:30 **Kahvila**. *Christ Power Rock* -soittavat, laulavat ja kertovat uskostaan! Kaikki tervetulleita!

Sunnuntaina, tammik. 20. klo 9:00 aam. Aikuisten raamattu tunti. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu. Klo 9:30 Korkeakoululaisten raamattu luokka. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 Englanninkielinen Ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 3:00 ip. Suomenkielinen Naistenliitto kokoontuu. Tarjoilu yhteinen. Klo 6:00 ill. Seurakunnan kokous.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS AMERICAN BOOKS

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

ALICE & EUGENE HEIKKILA

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD - ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

NORTH END SUBARU • MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILA COUNTRY DEALERSHIPS

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

UUTISPALOJA ... jatkoa edelliseltä

maan sikäläisiä amerikkalaisia, ja edelleen Mainen osavaltioon, South Parisin pikkukaupunkiin, Finnish American Heritage Society of Mainen toimintakentälle.

Ohjelmassa oli vielä pistäytyminen Connecticutin suomalaisseuduilla ennen matkan päätepystäkkiä, Brooklyn, New Yorkia, missä Mustanoja osallistui Kansallisseura Imatran 100-vuotisjuhlallisuuksiin.

Rengasmatka alkoi ja päättyi New Yorkin maisemissa, minne Mustanoja oli saapunut jo joulunpyhiksi siellä asuvan siskonsa luokse.

Fitchburgiin hän saapui Williamstownin kautta, missä hän kävi luennoimassa Suomesta Williams Collegessa.

Kaksi hiihtonaamariin puheutunutta asetta kantavaa miestä ryösti Workers' Credit Unionin Fairmount Streetillä sijaitsevan haarakonttorin viime viikon perjantainaamuna.

Saman päivän iltapäivällä aseistettu mies ryösti Shawmut pankin Worcesterin Main

Raivaajan konttorissa pistäytyessään Mustanoja asioliikkeenhoitaja Jonathan Ratilan kanssa.

Streetillä.

Fitchburgin poliisin mukaan kukaan ei loukkaantunut WCU:n ryöstön yhteydessä.

Presidentti John Chiasson ei suostunut kommentoimaan ryöstön johdosta.

Luottoyhdistyksen lähistöllä sijaitsevan Bob and Jan's Variety & Coffee Shopin liikkeen työläinen kertoi nähneensä hopeanharmaan Chryslerin peruuttaneen kovaa vauhtia

pankin suunnasta Daniels Streetiä pitkin ryöstön tapahtuma-aikaan. Hän sanoi autossa olleen kaksi ihmistä.

Kahvilan omistaja Janet LeBlanc kertoi nähneensä saman. Hänen miehensä oli nähnyt saman auton kääntäneen ajosuuntaansa ja edenneensä River Streetiä kohti.

Sekä valtion poliisi että FBI auttavat ryöstön tutkimuksessa.

Raivaajan sivuilla poimittu

25 vuotta sitten

Tammikuun 13, 1966

New York Cityssä kerrottiin julkaistun John Laarin kirjoittaman kirjan "50 vuotta elämäntähtämyksiä Amerikassa". Siinä kirjoittaja kuvaili Savitai-paleelta lähtöisin olleen pojan elämää tässä maassa.

Fitchburgin uutisissa kerrottiin Dennis Hillin, Mr. ja Mrs. Weikko Hillin pojan, Ashby State Road, Ashby, olleen kunnialistalla Bates Collegessa, Lewiston, Maineessa.

Tammik. 15

Ty. Saiman kahviaisissa, Fitchburgissa, MA:ssa, Raivaajan silloinen toimittaja Lempi Ikävalko-Toivola piti puheen Miina Sillanpään työstä ja hänen vaikutuksestaan työläisnaisten elämänehtojen parantamiseen.

"Kahviaisten tulo lahjoitettiin Miina Sillanpään Suomeen pystytettävän muistopatsaan rahastoon", todettiin kirjoituksessa.

Tammik. 18

Fitchburgin uutisivulla kerrottiin Matti Antilan täyttäneen 85 vuotta. Tottijärvellä syntynyt Antila saapui Yhdysvaltoihin, Massan Rockportiin vuonna 1903 ja muutti neljä vuotta myöhemmin perheineen Fitchburgiin. Syntymäpäivä sankarin kerrottiin olevan "valoisan ja miellyttäväläisluonteisen" ihmisen, joka oli ahkerasti kirjoitellut Raivaajaan ja muihinkin julkaisuihin.

50 vuotta sitten

Tammikuun 14, 1941

Antti Miettisen, South Royalston, MA, kerrottiin käyneen hakemassa Fitchburgin avustuskomitealta 50 lippua komitean järjestämään konserttiin. Järjestelijöiden ihmetellessä, miten pikku kylään saattoi viedä noin monta lippua, Antti vastasi: "Me emme ole nyt

aivan viime aikoina mitään erikoista tehneet Suomen hyväksi niin voimme tällä tavalla, näitä lippuja myymällä ja ostamalla olla mukana Suomen avustamisessa".

Olipa Antti lisännyt tämänkin: "South Royalstonissa on kielisiäkin, jotka ovat hyvin myönteisiä Suomen asialle, ja niille me uskomme voimme myös myydä näitä lippuja."

Tammik. 15

Gardner, MA:sta kuultiin pormestarin luvanneen nimittää suomalaislääkäri William A. Laakson uudelleen kaupungin terveyslautakuntaan. Laakson kolmivuotinen virka-kausi oli juuri päättymäislään.

Tammik. 16

Troy, NH:stä kirjoitti nimimerkki "Oppilas" paikkakunnalla aloitetun englanninkielisen opetuksen. "Tämä on ensi kerta kun me suomalaiset olemme saaneet tämän aikaan, jota olisimme tarvinneet jo 25-30 vuotta sitten, vaan eihän se oppi ojaan kaada vanhanaakaan", hän kommentoi.

75 vuotta sitten

Tammikuun 13, 1916

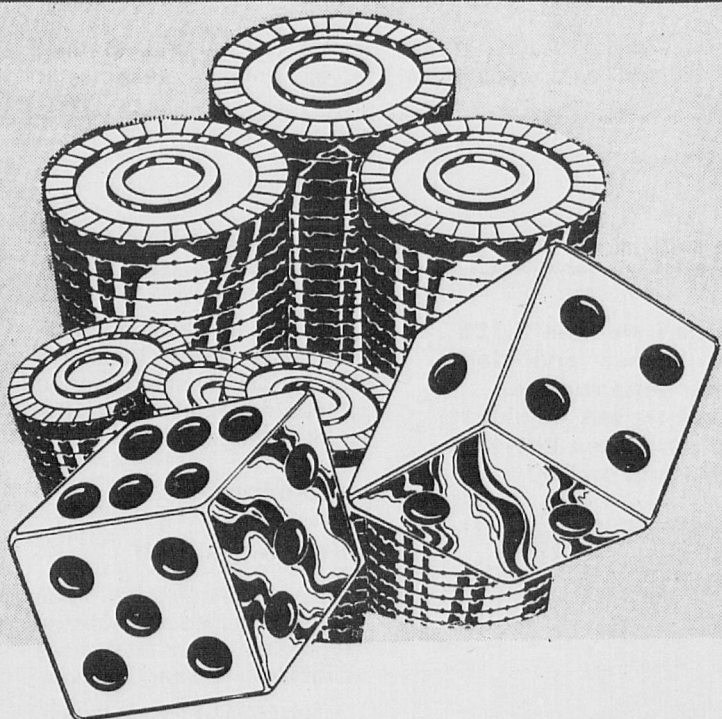
"Kuulkaapas kehityshaluiset saimalaiset! Saapukaa tänä iltana Raivaajan talolle luento- ja keskusteluseuran alkajaisilaisuuteen. Se on klo 8." Näin kehoitettiin lukijoita osallistumaan Fitchburgin ympäristössä.

Tammik. 14

Winchendon, MA:sta kuultiin kirjeenvaihtaja "M. W."ltä tällaisia tietoja: "Nestori Laukkanen vaimo Helmi lahjoitti miehelleen terveen pojan viime lauantainaamuna. Poika-tuuri on Winchendonissa suomalaisilla, kun kahden vuoden ajalla on syntynyt yhdeksän poikaa ja ainoastaan yksi tyttö."

**In Touch
with You**

and sensitive to your
financial needs.

NOT HERE!

We're growing stronger every day! As we continue to flourish and grow it is more obvious than ever that Workers' Credit Union's message is being heard. We pride ourselves on our financial strength, sound judgement and sensitivity to our member's needs. We continue to provide a wide range of services often at far more competitive rates than other financial institutions. Join us for another successful seventy five years.

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

• 815 Main Street,
Fitchburg 345-1021

• 40 Fairmont Street,
Fitchburg 343-5810

• 313 Pleasant Street,
Gardner 632-9200

• 12 N. Main Street,
Orange 544-2188

Your savings federally insured to \$100,000
NCUA
National Credit Union Administration,
a U.S. Government Agency

MEMBER
MASSACHUSETTS CREDIT UNION
MSIC
INSURED SAVINGS
SHARE INSURANCE CORPORATION

safe, secure, insured in full.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE
HUHTALA OIL CO.
MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Suomen uutisia

Suomen uutisia

"Ympäristö-Finlandia" entsyymitutkijoille

Ympäristökeksintöjen "Finlandia-palkinnot", yhteensä 300,000 markkaa jaettiin tammikuun neljäntenä Helsingissä kuudelle eri tutkijaryhmälle tai yksittäiselle tutkijalle.

Suurimman ympäristöministeriön myöntämistä palkinnoista, 100,000 markkaa, sai Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) ja Keskuslaboratorion tutkijaryhmä.

Ryhmä on selvittänyt selluloosan valkaisussa käytettävän pahamaineisen kloorin korvaamista vaarattomilla entsyymeillä.

Entsyymivalkaisun avulla kloorijäämiä voidaan pienentää sekä jätevesissä että valmistettavissa tuotteissa.

Palkitut, selluloosan entsyymaattista valkaisua selvittäneet tutkijat ovat tekniikan tohtori Liisa Viikari, tekniikan lisensiaatti Anne Kantelinen ja professori, biotekniikan laboratorion johtaja Matti Linko. He kaikki ovat töissä VTT:ssä.

Heidän lisäksi 100,000 palkinnon jakavat Marjatta Ranua ja Jorma Sundqvist Oy Keskuslaboratoriosta.

Entsyymivalkaisua on Suomessa kokeiltu tehdasma-
tassa varsinkin Enson Imatran
tehtailla, jossa siitä on saatu
hyviä kokemuksia.

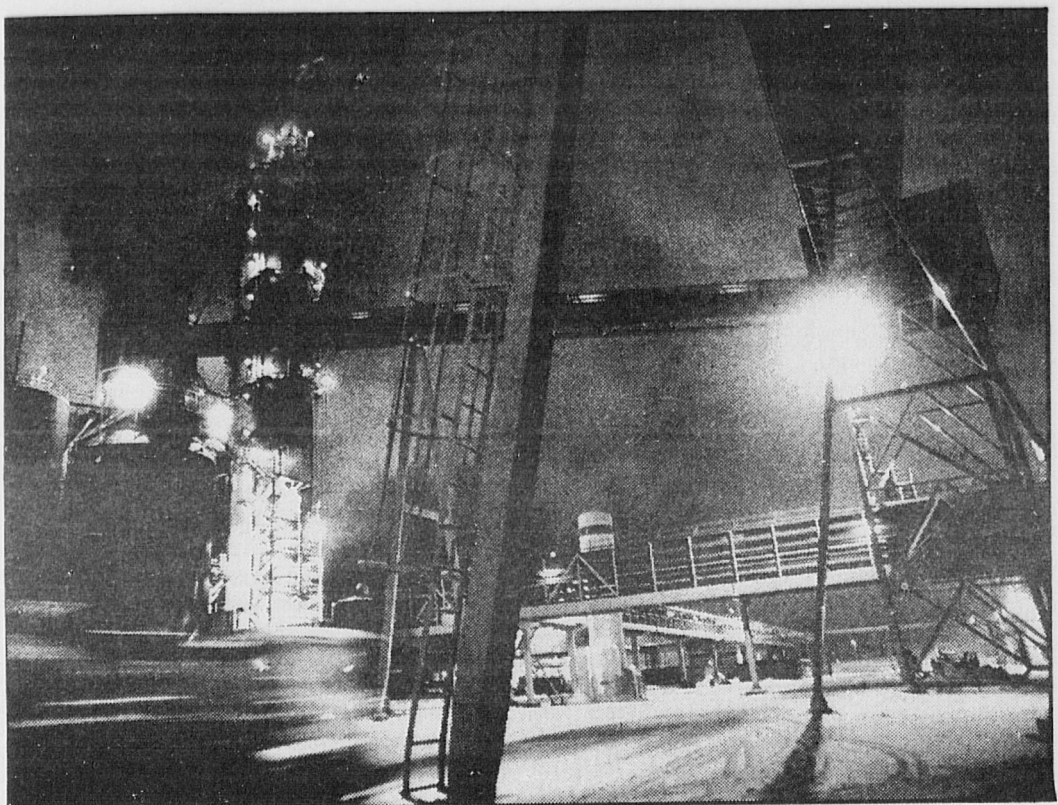
Valkaisukloorin korvaamisesta koskevien vaatimusten tiukennettua kaikkialla maailmassa, menetelmä on alkanut herättää myös laajempaa kiinnostusta ulkomailla.

Professori Matti Lingon mukaan keksintö ei kuitenkaan ole rahasampo suomalaisille tutkijoille.

"Keksintö ei omista kukaan. Patentit entsyymeihinkin ovat niiden valmistajilla, ei tutkijoilla," hän toteaa.

Ympäristöministeriön viime toukokuussa julistamassa kilpailussa kiinnitettiin huomiota hankkeen ympäristösuojelliseen merkitykseen, sen toteuttamiskelpoisuuteen ja keksinnön uutuusarvoon.

Palkintolautakuntaa johti ympäristöministeriön kan-

Entsyymivalkaisua on kokeiltu mm. Enson Imatran tehtailla.

slipäällikkö Lauri Tarasti. Palkinnot jakoi ympäristömi-

nisteri Kaj Bärlund. Bärlund arveli ympäristöteknologian

olevan tulevan teknologian tärkeimpiä, ellei tärkein ala.

Vuosi 1990:

Yli 2,700 haki Suomesta turvapaikkaa

Suomeen saapui vuonna 1990 alustavien laskelmien mukaan 2,725 poliittisen turvapaikan hakijaa. Ulkomaalaiskeskuksessa arvioidaan määrän kasvavan edelleen lähes kolmanneksella alkaneena vuonna.

Muita ns. kiintiöpakolaisia Suomesta oli vuodenvaihteessa kaikkiaan 2,634. Heistä 422 on tullut Suomessa perheen yhdistämiseen liittyvänä tapauksena. Sekä viime että tämän vuoden pakolaiskiintiö on 500.

Suurimmat pakolaisryhmät tulivat Suomeen viime vuonna Somaliasta, Romaniasta ja Neuvostoliitosta. "Kiintiöpakolaisia" saapuu lähinnä Kaakkois-Aasiasta.

Viranomaiset ehtivät käsitellä päättäneen vuoden aikana 364 turvapaikkahakemusta. 114 hakijaa sai luvan jäädä maahan, heistä sata sai oleskeluluvan ja 14 turvapaikan. Loput 250 päätöstä olivat kielteisiä.

Yksityispakolaisista yli puolet tuli Somaliasta. Muita isoja ryhmiä olivat romanialaiset ja neuvostoliittolaiset. Valtaosa myönteisen turvapaikkapäätöksen saaneista 14:stä oli somaleja.

Kiintiöpakolaisia saapuu edelleen lähinnä Kaakkois-Aasiasta.

Turvapaikkahakemusten määrät ovat kasvaneet rajusti. Vuonna 1986 hakemuksia jätettiin 23, vuonna 1987 46 ja vuonna 1988 määrä nousi jo 179:ään.

Käsittely nopeutumassa

- Turvapaikkahakemusten käsittely vei viime vuonna vähintään kahdeksan kuuka-

utta. Tavoitteena kuitenkin olisi, että päätös saataisiin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä, vertaa ylitarkastaja Pentti Visanen ulkomaalaiskeskuksesta.

Ulkomaalaiskeskus saa alkaneena vuonna 30 uutta vakinaista ja 10 tilapäistä virkaa. Niiden ja mahdollisesti jo keväällä voimaan tulevan uuden ulkomaalaislain tuomien muutosten uskotaan helpottavan keskuksen työtilannetta.

Parhaillaan eduskunnan käsittelyssä oleva lakiesitys mm. siirtäisi oleskeluluvan ja työluva hakemusten käsittelyn paikallisviranomaisille.

Vastaanotto-keskuksiin toivotaan vaihtoa

Sosiaalhallitus kartoittaa edelleen yhdessä Suomen Punaisen Ristin kanssa lisää mahdollisia vastaanottotiloja.

- Toivomme turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeutuvan niin, että myös jo olemassaoleviin vastaanotto-keskuksiin saataisiin enemmän vaihtoa.

Majoituspaikkojen ohella Suomeen tarvitaan lisää tulkkeja. Suomessa on mm. vain pari somalia puhuvaa tulkkia. Kaikkein kipeimmin tulkkeja kaipaisi poliisi, joka joutuu ensimmäisenä kosketuksiin maahan tulleiden pakolaisten kanssa.

Turvapaikkakäsittelyn nopeutuminen merkitsisi myös sitä, että turvapaikan saaneille olisi myös pystyttävä osoittamaan asuinpaikka. Sosiaalihallitus onkin aloittanut lääninhallitusten kanssa kampanjan, jolla innostetaan kuntia ottamaan pakolaisia.

Muidenkin määrä kasvussa

Suomessa oli vuodenvaihteessa runsaat 20,000 vakinaisesti asuvaa ulkomaalaista. Määrä on selvässä kasvussa. Vuonna 1989 Suo-

meen haettiin 14,000 oleskelulupaa, viime vuonna jo yli 20,000.

Myös Neuvostoliitossa viireillä olevan passilain uudistuksen odotetaan tuovan runsaasti uusia viisumihakemuksia. Nykytietojen mukaan matkustamista vapauttava laki astuisi voimaan heinäkuun alussa. Viisumihakemukset kasvoivat jo viime vuonna edellisvuoden noin 85,000:sta yli 200,000:een.

Aamulehti aloitti vuoden uudistuksin

Tampereella ilmestynyt Aamulehti teki uudistuksia vuodenvaihteessa. Aamulehti aloitti 110. ilmestymisvuotensa uuden päätoimittajan johdolla Pertti Pesosen jäätyä eläkkeelle. Myös lehden ulkoasuun tuli muutoksia.

Aamulehden vastaavana päätoimittajana aloitti Raimo Seppälä ja uutispäätoimittajana Ilkka Juonala. Sakari Kumpulainen jatkaa artikkelipäätoimittajana.

Vuoden 1991 ensimmäisestä numerosta alkaen Aamulehti siirtyi nykyaikaiseen tiimes-kirjasintyyppiin, jota käytetään sekä ostikoissa että varsinaisessa tekstissä. Pääuutisiin ilmestyi lisää otsikko-
rivejä tarjoamaan pikatietaa.

Lehden liiteosien määrä kasvoi, kun uusi Keski- ja loppu-osa alkoi ilmestyä nyt säännöllisesti. Ensimmäinen liite keskittyy ympäristöteemaan.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Keskusta valmis keskustelemaan EY-jäsenyydestä

Puolue haluaa ensin odottaa, mitä tapahtuu EES-neuvotteluissa

Suomen keskusta on ilmaissut ensi kerran halunsa ja valmiutensa keskustella myös Suomen mahdollisesta liittymisestä Euroopan yhteisön EY:n täysjäseneksi. Tälläistä pohdintaa ei kuitenkaan haluta aloittaa nyt, vaan vasta sitten, kun EY:n ja Efta-maiden neuvotteluissa Euroopan talousalueesta EES:tä on tulut ratkaisu.

Keskustan varovainen ensi EY-askel kävi ilmi vaalijulistuksesta, jonka puoluehallitus hyväksyi tammikuun 5. p:nä. Julistus esiteltiin keskustan eduskuntavaalikampanjan avustilaisuudessa Espoon Di-polissa.

Puheenjohtaja Esko Aho huomautti, ettei keskusta ole

muuttanut kantaansa EY-jäsenyyteen, mutta puolue halusi ilmaista keskusteluhalunsa. Puolue tavoittelee edelleenkin EES-sopimusta ja ilmoittaa julistuksessaan, että "Suomi ei voi liittyä EY:n jäseneksi, jos EY omaksuu itselleen merkittäviä ulko- ja sotilaspoliittisia tehtäviä".

Entinen puheenjohtaja Paa-vo Väyrynen ennusti EY:n kehittyvän sellaiseen suuntaan, ettei edes Ruotsi pyri sen jäseneksi. Varapuheenjohtaja Olli Rhen puolestaan katsoi, että EY on lähes ainoa kansainvälinen yhteistyöelin, "jolla on riittävästi päätös- ja toimintavaltaa sekä rahaa tehokkaaseen ympäristönsuojeluun".

Linnunpöntöistä kilpaillaan

Suomen parhaan linnunpöntön rakentamisesta kilpailaan jälleen. Valtakunnallinen kilpailu käydään tammi-helmikuun aikana. Kilpailun tarkoituksena on lisätä yleisön tietoa linnuista ja yleensä luonnosta sekä innostaa ihmisiä lintujen ja luonnon suojelemaan.

Pöntönrakennuskilpa pidetään nyt toista kertaa. Järjestäjinä toimivat Suomen luonnonsuojeluliitto, Natur och Miljö ja Maailman Luonnon Säätiön Suomen rahasto, Tukku-kauppojen Oy ja Rautia-
rautakauppiat.

Sen lisäksi, että kilpailulla lisätään luontotietoutta, on käytännön tavoitteena sijoittaa tuhansia pönttöjä alueille, missä on pulaa kololintujen pesäpaikoista.

Kilpailuun osallistuneet pöntöt myydään huutokaupalla ja saadut varat käytetään ulapalinnuston suojelemaan.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

Arkkipiispa John Vikström:

Pakolasiviha on suuri synty

Suomen evankeliluterilainen kirkon johto arvioi jyrkästi maassamme ilmenneitä pakolaisvihamielisiä asenteita.

- Kirkkona haluamme mahdollisimman selvästi sanoa tälle kansalle, että pakolaisvihamielisyys on kerta kaikkiaan synty, korostaa arkkipiispa John Vikström.

Pakolaiskysymyksiä on Vikströmin mielestä viime kuukausina ja viikkoina tullut ehkä Suomen ja sen kansan kes-

Arkkipiispa Vikström jyrkästi suomalaisten asenteita pakolaisia kohtaan.

keisin moraalinen kysymys ja haaste.

Arkkipiispa sanoi tiukat sanansa viime viikolla, kun hänelle luovutettiin Kirkko ja turvapaikan hakijat -työryhmän mietintö. - Harvoin mie-

tintö on näin ajankohtainen, hän lisäsi viitaten Valkealan pakolaiskeskuksessa juuri tapahtuneeseen pommiräjähdykseen.

Työryhmän mietinnössä moititaan hallituksen esitystä ulkomaalaislaiksi.

- Ihmis oikeuksien, moraalien ja kirkon näkökulmasta esitys ei ole tyydyttävä, koska se ei anna turvapaikan hakijoille oikeusturvaa, jonka Suomi on heille luvannut.

Kirkon ulkomaanasiain neuvoston asettama työryhmä esittää lisäksi, että Suomen ja Neuvostoliiton välisen lentokonekaappajien palauttamissopimus purettaisiin pikaisesti maamme ihmisoikeustilanteen kohentamiseksi.

- Työryhmän arvion mukaan Suomen on varauduttava ottamaan vuosittain 2,000 - 5,000 turvapaikan hakijaa ja pakolaista. Pohjoismaisessa vertailussa nämä ovat yhä vaatimattomia lukuja. Lisäksi Suomen olisi luotava riittävä valmiustila katastrofitilanteiden hoitamiseksi.

Kriisialueella 700 suomalaista

Lähi-idän kriisialueella on edelleen noin 700 suomalaista. Suurin osa heistä on joko töissä alueella olevissa suomalaisyrityksissä tai asuu siellä avioliiton takia.

Valtaosa suomalaisista, noin 500, on Israelissa ja noin 100 Saudi-Arabiassa. Arabiemiiraattien liitossa suomalaisia on 50, Jordaniassa 20, Syyriassa ja Bahrainissa molemmissa 10 sekä Jemenissä, Qatarissa ja Omanissa kussakin muutama.

Ulkoasiainneuvos Arto Tannerin mukaan luvut eivät kuitenkaan ole ehdottoman täsmällisiä. Tiedossa ovat vain ne suomalaiset, jotka ovat itse ilmoittautuneet suurlähetystöihin tai joiden olemassaolosta tiedetään jostakin muusta syystä.

- Israelissa asuvista suomalaisista monilla on sekä Suo-

men että Israelin kansalaisuudet. Jos alueen suomalaisia ruvetaan evakuoimaan, he ovat Suomen kannalta täysin samanlaisessa asemassa kuin muutkin suomalaiset.

- Eri asia on sitten, että kaksoiskansalaisuuden takia heillä on myös eräänlainen kaksoisvelvollisuus. Heille voidaan antaa joitakin ohjeita Suomesta, samalla kun Israelista annetaan toisenlaisia ohjeita, jolloin ehkä Israelin ohjeet ovat etusijalla. Asevelvollisuus Israelissa on tällainen kansalaisuuden aiheuttama velvoite, Tanner sanoo.

ADVERTISING SPECIALTIES

LLOYD K. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminister, MA 01473 • (508) 874-0629

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomailla: 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE
WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$398 - LOS ANGELES \$498
TORONTO \$725

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017
New address, same location

Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Maailman tapahtumia

Etelä-Afrikan koulut luopuvat rotuerottelusta

JOHANNESBURG, Etelä-Afrikka - Viime viikon keskiviikko oli historiallinen päivä monille eteläafrikkalaisille lapsille. Silloin mustilla lapsilla oli tilaisuus ensimmäistä kertaa elämässään astua valkoisiin kouluihin.

Viime vuoden syyskuisen hallituksen lakiasetuksen a-

laisuudessa koulut saavat itse päättää, avatako ovensa mustille lapsille. Aikasemmat lait vaativat rotuerottelua.

Yli 2,000:sta koulusta 205 on päättänyt luopua rotuerottelusta. Useimmat tekivät päätöksensä pitämällä vaalit vaatimalla 80 prosenttia vanhemmista osallistumaan ja 90

prosentin kannatusta.

Monet koulut aloittivat uudet lukuvuodet viime viikolla. Parkview Primary Schoolin pihamaalla mustat ja valkoiset lapset leikkivät sopusoinnussa.

Monet oikeistolaiset konservatiivit vastustavat edelleen rotuerottelusta luopumista.

Johannesburgin Parkview Primary School teki historiaa viime viikolla avaamalla ovensa mustille koululaisille.

Kriisi ravistelee pankkeja joka puolella maailmaa

Amerikkalaiset ja suomalaiset pankit eivät tuskaile yksin vaikeuksissaan. Pankkikriisi on maailmanlaajuinen.

Pankkien ongelmat ovat kaiken lisäksi hyvin samanlaisia, kaikkialla.

Luottotappiot moninkertaistuvat yleisen taloudellisen taantuman seurauksena. Osa- ja kiinteistömarkkinat ovat romahtaneet ja koettelevat sekä pankkeja että niiden asiakkaita.

Myös lääkkeet vaikeuksiin ovat kansainvälisiä.

Eri puolilla maailmaa pankit torjuvat kriisiä fuusioitumalla keskenään tai liittoutumalla vakuutusyhtiöiden kanssa. Henkilökunnan laajamittaiset irtisanomiset ovat arkipäivää sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa.

Suunnitelmat maailmanvalloituksista on unohdettu useimmissa pankeissa. Nyt ovat kunniaa turvalliset ja vakaat asiakassuhteet. Yksityisasiakas on kaikki kaikesa.

Pankkimailman ammattilehti Euromoney on luokitellut

maailman parhaaksi pankiksi espanjalaisen Banco Popularin, joka on keskittynyt yksityisasiakkaisiin. Sama pankki on myös Business Week -lehden mukaan maailman kannattavin pankki.

Mielenosoittajille vankeutta Kiinassa

Kiinalaisia opiskelijoita, jotka johtivat vuoden 1989 demokratiamielenosoituksia, on tuomittu 2 - 4 vuoden vankeusrangaistuksiin. Tuomiot julistettiin äskettäin pekingiläisessä tuomioistuimessa.

Uutistoimisto Uuden Kiinan mukaan syytteessä oli yhdeksän ihmistä. Heitä syytettiin "vastavallankumouksellisista rikoksista".

Uutistoimisto Reuterin haastatteleman länsimaisen diplomatian mukaan Kiinan mittapuussa tuomioita voi pitää lievinä.

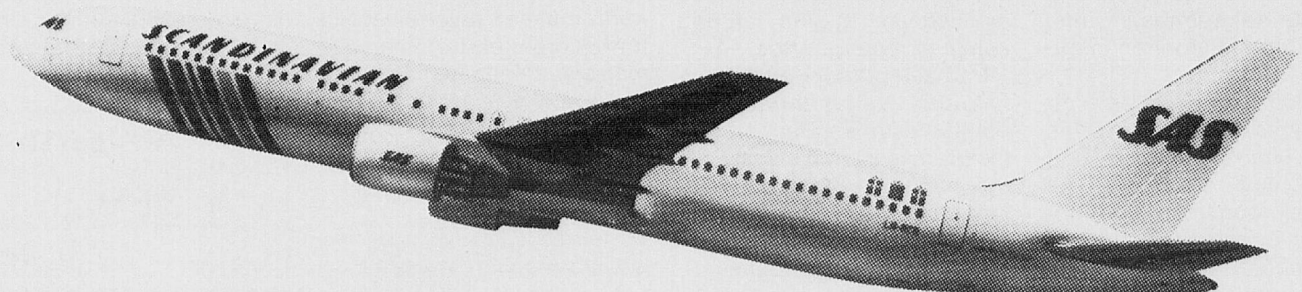
MAAILMAN ERI
PUOLILTA

Stalinilla oli kaksoisolento

Neuvostoliiton edesmenneellä diktaattorilla Josif Stalinilla oli kaksoisolento, joka hoiti vuosikausia erilaisia julkisia esiintymisiä Stalinin puolesta. Näin kertoo neuvostoliittolainen lehti Sovjetskaja Molodezh.

Lehden mukaan Stalin määräsi 1930-luvun puolivälissä turvallisuuspoliisin etsimään miehen, joka oli mahdollisimman saman näköinen kuin hän itse. Sijaisesiintyjäksi löydettiin Ukrainasta Jevsei Lubitski -niminen henkilö, joka joutui Moskovassa kokonaisen meikkaaja-, räätäli- ja kampaajakaartin käsiteltäväksi. Sovjetskaja Molodezh kertoo.

Lehti vakuuttaa, että Lubitski pystyi esiintymään Stalinina niin erinomaisesti, etteivät edes Kremlin virkailijat havainneet petosta. Joskus Lubitski seisoi juhlapäivänä Leninin mausoleumin parvella Stalinin sijasta. Sovjetskaja Molodezh kertoo.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES